

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružn.: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

SCLOVENECC

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Izhaja vsak dan zjutraj razen posejdeljka in dneva po prazniku. Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. — Telefon: 40-01 do 40-05. — Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. — Telefon: 4001-4005.

Il Re Imperatore a Valona e sui luoghi di battaglia

Tirana, 12 maggio. Il Re Imperatore giunto ieri sera a Valona è stato ricevuto dal Presidente del Consiglio albanese Verlaci, dal luogotenente generale Jacomoni e dalle autorità e gerarchie locali ed è stato calorosamente e appassionatamente salutato dalla folla.

Egli ha proseguito oggi la sua visita nelle regioni che videro lo sforzo eroico delle truppe italiane. Pure avendo tale visita un carattere rigidamente militare, il Sovrano è stato ovunque fatto segno a manifestazioni di entusiasmo da parte di quelle popolazioni albanesi che durante il conflitto ebbero con il loro virile comportamento, più volte modo di dimostrare il loro attaccamento all'Italia.

A Porto Edda, a Delvino a Argirocastro, località visitate oggi, autorità e popolo si sono stretti intorno al Sovrano a gli hanno manifestato il loro amore. Gente di ogni età e di ogni condizione, molte delle quali avevano dovuto lasciare le proprie case durante i giorni della azione per sottrarsi all'insidia del nemico, ha espresso oggi al Re Imperatore la propria gioia per la recente vittoria.

Sui luoghi dove più aspra è stata la battaglia, e dove ogni soldato ha rinnovato e riconfermato le tradizioni eroiche dell'esercito italiano, il Re Imperatore ha sostato per conoscere ogni fase delle azioni stesse e tributare i suoi elogi ai reparti che vi hanno partecipato.

Kralj in Cesar v Valoni in na bojiščih

Tirana, 12. maja. Njegovo Veličanstvo Kralj in Cesar je snoči prispel v Valono, kjer ga je sprejel predsednik albanske vlade Verlaci, poveljnjoti general Jacomoni ter krajevne oblasti. Kralja in Cesarja je množica ljudstva najtopleje in navdušeno pozdravljala.

Kralj in Cesar je danes nadaljeval obisk po tistih krajih, kjer so se italijanske čete tako junaško bojevale. Čeprav je ta obisk imel strogo vojaški značaj, je bil vladar povsod deležen navdušenih manifestacij od strani albanskega prebivalstva, katero je med vojno s svojim moškim obnašanjem večkrat pokazalo svojo prvirženost Italiji.

V Porto Edda, Delvinu in Argirocastro,

ki jih je Nj. Vel. Kralj in Cesar danes obiskal, so se oblasti in prebivalci zbrali okoli vladarja ter mu izražali svojo ljubezen. Ljudje vseh starosti in vseh stanov, izmed katerih je marsikdo moral zapustiti svoj dom, da je ušel sovraženemu zalezovanju, je danes kralju in Cesarju izražal svoje veliko veselje nad dobljeno zmago.

Tamkaj, kjer je bila vojna prav posebno huda in kjer je vsak vojak obnovil ter znova pritrnil junaške tradicije Italijanske Vojske, se je Kralj in Cesar delj časa mudil, da se je natančneje poučil o vseh dogodkih v tamkajšnjih bojih ter pohvalil oddelke, ki so tamkaj sodelovali.

Alla vigilia del crollo greco: il Duce nella zona di Monte Narta. — Dan pred grško kapitulacijo: Duce v pokrajini ob Monte Narta.

L'eroica resistenza delle nostre truppe in Africa Orientale

Bolletino No. 342

Il quartier generale delle forze armate comunica:

Ad oriente dell'Albania, proseguendo nella occupazione dei territori conquistati, le nostre truppe hanno raggiunto Peš, Prizren, Tetovo, Gostivar e Kičevo; in Grecia, esse hanno completato l'occupazione dell'Epiro, della Acarnania e dell'Etolia raggiungendo Misolungi e Lepanto, nel golfo di Patrasso. Nella notte sul 12 formazioni da bombardamento del C. A. T. hanno attaccato con visibili effetti importanti obiettivi delle basi di Malta.

In Cirenaica vivaci azioni di elementi avanzati italo-germanici a Sollum ed a Tobruk. Formazioni italiane e tedesche hanno ripetutamente bombardato le basi di Tobruk: un caeciatorpediniere è stato colpito, sono stati incendiati depositi di munizioni e di carburante.

In Africa orientale proseguo, fra aspre difficoltà, l'eroica resistenza delle nostre truppe, animate e sostenute dall'opera e dall'esempio dell'Altezza Reale il Duca d'Aosta. (Stefani.)

Junaški odpor italijanskih čet v Vzhodni Afriki

Italijansko vojno poročilo št. 342

Rim, 13. maja. Rj. Glavni stan italijanskih vojnih sil objavlja uradno poročilo št. 342:

Vzhod in Albanija: Pri nadaljevanju zasedbe zavojevanega ozemlja so naše čete dosegle Peš, Prizren, Tetovo, Gostivar in Kičevo. V Grčiji naše čete dopolnjujejo zasedbe Epira, Akarnanije in Etolije in so dosegle Misolungi in Lepanto ter saliv Patrassa.

V noči na 12. maj so oddelki nemškega letalskega zbora uspešno napadli važne cilje na operiških na Malto.

Med napadom na južno angleško obalo so nemški lovci zbili pet letal tipa »Spitfire«.

V Severni Afriki obojestransko topniško delovanje. Nemški strmoglavci so v polno noč na 11. maj z bombami največjega kalibra tri enote angleške eskadre pred Benghazijem ter jih prisilili, da so se umaknile.

Nad otokom Malto so nemška letala preteklo noč metala svoje bombe na letališke naprave v Luci, na skladišča torpedov in druga skladišča v La Valetti, kjer je nastalo več hudih požarov in silnih eksplozij.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 12. maja. Vrhovno poveljstvo nemške vojske poroča:

Letalstvo je preteklo noč uspešno napadalo več letališč v južni in srednji Angliji. Nastalo je več požarov v hangarjih, zavetiščih, tehničnih zgradbah in skladiščih goriva. Ponekod so bile vržene bombe na bombnike, ki so bili pripravljeni za odlet. Med zadnjimi napadi na industrijske naprave na obali južne in srednje Anglije so nastali hudi požari v važni vojni tovarni v Middlesbroughu in v skladiščih v Pembroku.

Na morju pri prekopu sv. Jurija so bombniki razdejali dva sovražna trgovska parnika, ki sta skupaj imela 16.000 ton, ter eno potrolejsko ladjo 8000 ton, ki so vse plule v spremjavi vojnih ladij.

Poleg teh so bile močno poškodovane tudi tri druge velike trgovske ladje.

Preteklo noč je sovražnik s precejšnjimi silami bombardiral zlasti Hamburg in Bremen.

Škoda na tovarnah je prav majhna. Druga škoda pa je bila napravljena na stanovanjskih hišah. Med civilnim prebivalstvom obžalujemo mrtve in ranjene. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so zbili sedem napadajočih letal.

Med 9. in 11. majem je sovražnik izgubil skupaj 36 letal; 29 so jih zbili nočni lovci, šest jih je padlo v letalskih dvo bojih, trije so padli od protiletalskega topništva, eden pa je bil razdejan na tleh. Poleg tega so pomorske sile zbile tri angleška letala, druge štiri pa pomorsko topništvo.

Med velikim napadom na London sta se zlasti odlikovali dve bombni letali, ki sta bili sestavljeni od poročnika Enriga, podnarodnika Lengerja, podčastnika Von Goera, podčastnika Wolfa, podporočnika Kornbluma, podčastnika Lichtingerja, podčastnika Sprengerja in korporala Schäferja. Otok Milos zaseden.

Nov nemški red za odlikovanje

Berlin, 13. maja. Izšel je ukaz nemškega kanclerja Hitlerja, ki ustanavlja novo odlikovanje za moštvo tistih nemških ladij, ki bi se jim posrečilo predreti sovražno blokado ter se vrniti v domače luke.

Židje raznašajo napačne novice

Budimpešta, 13. maja. Rj. Policija v Budimpešti je poostrila vse odredbe, ki naj pobijajo razširjanje napačnih in alarmantnih novic, ki izvirajo zlasti iz židovskih krogov. Policija je napravila racijo proti razširjevalcem takih napačnih novic po raznih lokalih v prestolnici in je zaprla 30 oseb, ki so skoraj sami židje.

Italijanski trgovski minister Riccardi v Budimpešti

Budimpešta, 13. maja. Madžarski listi že vedno objavljajo pristrčne članke o obisku italijanskega trgovskega ministra Riccardija. Davi je bil minister Riccardi v družbi z italijanskim poslanikom v Budimpešti sprejet pri regentu Hortyju, nato pa je imel daljše razgovore s prehranjevalnim ministrom Lakyjem in regentu Horthyju, nato pa je imel daljše razgovore se bodo nadaljevali popoldne in celo zvečer po seji ministrskega sveta, ki je sklicana ob 5 popoldne.

Ob dveh je priredil italijanski poslanik kosilo na čast ministru Riccardiju. Na to kosilo so bile povabljene tudi razne madžarske osebnosti iz madžarskih gospodarskih, finančnih in političnih krogov.

Rudolf Hess neznanokam odletel z letalom iz Augsburga

Berlin, 13. maja. Rj. Tiskovni urad narodne socialistične stranke poroča:

Tovariš Rudolf Hess, kateremu je Führer zaradi njegove bolezni v zadnjih letih kar najbolj strogo prepovedal sleherno letalsko udeleževanje, se je v nasprotju s to prepovedjo v zadnjem času polastil nekega letala. V soboto, dne 10. maja okoli 18 je tovariš Hess odpotoval iz Augsburga na polet, s katerega se še do danes ni vrnil.

Zmeheni stil nekega pisma, ki ga je pustil, preveč dokazuje sledove duševne zmedenosti in dopušča bojazen, da je bil tovariš Hess žrtev izbruha blaznosti.

Führer je takoj odredil, da se zapro vsi pomagati tovariša Hessa, ki so edini vedeli za te polete in ki jih niso niti zavrli, niti naznanili kljub Führerjevi prepovedi, ki jim je bila dobro znana.

V takih okoliščinah se mora narodno socialistično gibanje še preveč vdati misli, da je tovariš Hess postal žrtev nesreče med tem poletom.

Führerjev reprezentančni urad

Berlin, 13. maja. Rj. Führer je objavil odredbo, ki pravi, da se bo odslej Führerjev reprezentančni urad imenoval »Strankino kanclerstvo« in bo neposredno odvisno od Hitlerja. Reprezentančni urad pa bo še pod vodstvom Reichsleiterja Borrmanna.

Poljski general Sosnovski v Londonu ranjen

Lizabona, 13. maja. Kakor poročajo iz Londona, je bil zadnjo soboto zvečer ob tistem velikem nemškem letalskem napadu na London ranjen tudi poljski general Sosnovsky, ki je zdaj tudi predsednik poljske emigrantske vlade. General je ob času napada bil v hiši, ki je poleg nje eksplodirala nemška letalska bomba. Drobec te bombe je zadel tudi Sosnovskega, ki so ga morali v bolnišnici operirati.

Nemški general v Afriki odlikovan z visokim italijanskim redom

Na bojišču, 13. maja. Rj. Vojaški dopisnik agencije Stefani poroča, da je v nekem libijskem kraju generalni guverner Libije in vrhovni poveljnik čet v severni Afriki izročil nemškemu generalu Rommelu, poveljniku nemškega zbora v Afriki, zlato kolajno, ki je bila podeljena generalnemu majorju von Prittwitzu und Gaffronu, kateri je junaško padel na čelu svojih čet med zadnjimi boji.

Vrhovni poveljnik je poleg tega izročil generalu Romelu komandirski križ Savojskega vojaškega reda, ki mu je bil podeljen v zahvalo za uslugе med ponovno zasedbo Cirenaijke. Generalni guverner je še izrekel pristrčne besede o globokem tovarištvu, ki veže italijanske in nemške vojne sile. Generalni guverner je nato pregledal prednje vrste bojišča in se je dolgo in pristrčno razgovarjal z vojniki.

Letalski promet Berlin—Atene

Berlin, 13. maja. Rj. Od danes naprej bo »Lufthansa« obnovila dnevni letalski promet na progi Berlin, Dunaj, Budimpešta, Belgrad, Sofija, Solun, Atene.

Lizabona—Washington

Dublin, 13. maja. Rj. Objavljeno je bilo, da bodo dne 23. maja obnovili redni letalski promet čez Ocean, in sicer med Združenimi državami in Foynesom na Irskem. Letala bodo vozila po južni progi Lizabona—Azori—Port Washington

La visita del Commissario all'autotreno sanitario. L'Ecc. Grazioli tra i bambini. — Obisk Komisarja pri sanitarni avtokolonii. Eks. Grazioli med šolsko mladino

Princeza Piemontska med ranjenimi in bolnimi vojaki

Firence, 13. maja. Rj. Princeza Piemontska, vrhovna nadzornica italijanskega Rdečega Križa, je obiskala ranjence in bolnike, ki so v bolnišnici Mantellate in v vilah Natalia in Velike vojvodine. Ustavljala se je ob vsaki postelji in je z vsakim spregovorila nekaj besed. Obiskala je tudi vse prostore in se je pogovarjala z voditelji oddelkov. Povsod so ji priredili prisrčne manifestacije velike hvalečnosti. Svoji se je Piemontska princesa podala na postajo Campo

di Marte, kamor je ravno prišel vlak z ranjenimi. Novozci so bili še poveljniki armadnega zbora in in druge vojaške osebnosti. Princeza je stopila na vlak in šla skozi vse prostore in se med drugim pogovarjala tudi s poročnikom Cantaurum, ki je predlagan za odlikovanje z zlato kolajno. Ko je bila navzoča tudi pri prenosu ranjencev na avtomobile, je odšla s postaje med vladnimi pozdravi oblasti in med navdušenim pozdravljanjem množice.

Il Generale Agostini a Lubiana

Negli scorsi giorni è stato di passaggio per Lubiana proveniente dall'Albania, il Luogotenente Generale Augusto Agostini, Comandante La Milizia Nazionale Forestale.

Egli è stato ricevuto dal Commissario e nel colloquio sono stati esaminati i problemi forestali interessanti la Provincia, al fine di tutelare e valorizzare efficacemente le risorse forestali del territorio.

La visita del Commissario al Dopolavoro delle Forze Armate

Questa mattina il Commissario accompagnato dal Maggiore Cavallero addetto a Commissariato, si è recato a far visita alla sede del Dopolavoro delle Forze Armate.

Il Commissario dopo essersi intrattenuto nei vari locali, ha dato direttive per la sistemazione e l'organizzazione del Dopolavoro.

General Agostini v Ljubljani

Ljubljana, 13. maja. Rj. Te dni je potoval skozi Ljubljano na poti iz Albanije general Augusto Agostini, poveljnik nacionalne gozdne milice.

Bil je sprejet pri Komisarju in v razgovoru so proučili vsa gozdna vprašanja, ki se nanašajo na Pokrajino z namenom, da bi se čim bolj uspešno štiti in vrednotili gozdni viri osemlja.

Komisar obiskal armadni Dopolavoro

Davi je Komisar v spremstvu majorja Cavallera, atašeja pri komisarjatu, obiskal sedež Dopolavora za oboroženo silo.

Komisar je po razgovoru v raznih prostorih razdelil navodila za sestavno in organizirano delo Dopolavora.

Darian pri Hitlerju

Berlin, 13. maja. Rj. Führer je v navzočnosti zunanega ministra von Ribbentropa sprejel podpredsednika francoske vlade admirala Darlana.

Hudi nemški letalski napadi na Anglijo

Berlin, 13. maja. Rj. Vkljub slabim vremenskim razmeram so v pretekli noči nemški bombniki izvedli svoje napade proti pristaniškim in drugim vojaškim ciljem južne in jugovzhodne angleške obale. Dosele pa še ni podrobnosti o teh napadih.

Zadnji napadi nemškega letalstva na otok niso povzročili samo največje škode v angleških ladjedelnih, ampak so tudi poškodovali naprave za pretovarjanje tovarov. Stevilna pristanišča, kakor Newcastle, Bristol, Greenwich, Ramsgate, Barrow, Hartlepool, Ypswich so bila uspešno napadena.

Nemško letalstvo je prav tako prizadejalo hude udarce na napravah največjih angleških središč. Prav tako so bili uspešni dnevni napadi na letališča na otoku.

Nemški glasovi o letalskem napadu na London

Zeneva, 13. maja. a. Švicarski dopisniki poročajo iz Londona, da je bil nemški letalski napad na angleško prestolnico v noči od sobote na nedeljo strahovit in silno obsežen. Angleži sami priznavajo, da je bil ta letalski napad najbolj učinkovit, kar jih je bilo doslej. V nedeljo zjutraj, poroča angleška agencija, so Londončani zagledali samo silno opustošenje. Deset tisoč vojakov in pomožnih čet so bili zaposleni s čiščenjem ulic in z razmetavanjem ruševin. Delo je trajalo vse nedeljski dan. Veliki oddelki gasilcev so z dinamičnim razstreljevali stene velikih hiš, ki so grozilo, da se bodo sesedle in povzročile nove nesreče.

Angleški napadi na Nemčijo

Berlin, 13. maja. Rj. Neznatni sovražni letalski oddelki so v torko leteli nad zahodno in jugovzhodno Nemčijo in so na razne kraje metali bombe. Na vojaških napravah ni bilo škode. Ostala škoda je majhna.

Angleške izgube na morju

Berlin, 13. maja. Rj. Izvedelo se je sedaj, da so nemške podmornice potopile 56.000 ton trgovskega sovražnega brodogoja, ki je bilo v konvoju, pri katerem je bilo že poprej potopljenih za 20.000 ton ladij. V isti spremljavi je bilo tako uničenih 13 trgovskih parnikov s skupno 76.000 tonami.

Lisbona, 13. maja. Rj. Poročajo iz Londona, da je uradno poročilo angleške admiralitete objavilo, da sta bili vojni patrolni ladji Rochebon in Copanes potopljeni. Posadka Copanesa se je lahko rešila, toda mornarji z Rochebona so vsi utonili.

Usoda Anglije bo zapečatena v 60 dneh

Budimpešta, 13. maja. Rj. »Magyarország« objavila novico iz Newyorka, ki pravi, da so ameriške radijske postaje razširile poročilo iz Londona, ki pravi, da bo usoda Anglije odločena v 60 dneh, če Amerika med tem časom ne bo zagotovila popolne varnosti za pošiljke vojnega gradiva v Anglijo brez Ocean. To so izračunali angleški strokovnjaki, ki so tudi izjavili, da bo po izrednih izgubah angleškega trgovskega brodogoja v zadnjih tednih skoraj nemogoče, da bi se Anglija mogla posluževati ameriške pomoči. Ameriške radijske postaje

Gandhi napada Anglijo

Bombay, 13. maja. Na članek angleškega ministra za Indijo, lorda Ameryja, je zdaj odgovoril Gandhi s svojim člankom, ki ga prinaša, da bi angleška politika rada z vsemi članki peča z omejenim člankom angleškega ministra ter pravi, da je Amery hotel zakriti pravo resnico o resničnem položaju v Indiji, ko je trdil, da je Anglija dala Indiji mir, red in blagostanje. Gandhi pravi, da je Amery prav gotovo že pozabil vse tiste hude dogodke, ki so se bili še pred kratkim dogajali v krajih, ki spadajo pod tako imenovane neodvisne deželne vlade. Takih vlad je sicer silno malo, pa še te so le navidez samostojne.

Resnica je marveč ta, da je angleška nadvlada Indijo uničila. Zalitev indijskih izobražencev je, če Amery trdi, da bi se morale razne indijske stranke združiti. Resnica je

namreč ta, da bi angleška politika rada z vsemi silami preprečila, da bi se indijske stranke ne združile. Ločitev indijskega prebivalstva na razne politične stranke je prej ko slej glavno orodje angleške politike in njene oblasti v Indiji. Ko bi se kdaj zgodilo, da bi te angleške oblasti v Indiji zmanjkalo, bi prav gotovo takoj bile vse indijske stranke združene.

Amery spet govori neresnico, če pravi, da hoče indijski kongres vse ali pa nič. Resnica je spet ta, da je na indijske zahteve Anglija odgovorila vedno le s ponudbami, ki so bile pravo zanikanje tega, kar je Indija zahtevala. Kar smešno pa je, če kdo pravi, da je zdaj v Indiji doma blagostanje. Velikanske množice indijskega ljudstva so namreč skoraj docela obubožale, ker Angleži Indijo v resnici tudi gmotno na vso moč zatirajo.

Fašizem zoper stranke

Po vojni je Mussolini ostal zvest svoji zastavi, ki jo je dvignil za udeležbo v vojni. V odločnih polemikah je nastopal zoper strankarske socialiste s tisto demokracijo, ki se je bila v bojujočem se pešcu še poglabila. Njegovo delo je bilo zdaj povezano še z brambo zmage ter ideji demokracije na temelju sindikatov. To niso le temelji političnega programa, marveč gonilna sila in smernice v veliko prihodnost.

Komaj je minilo nekaj tednov po premirju, že je Mussolini dvignil svoj glas ter je začel zbirati okoli sebe stare prijatelje in zagovornike vojne iz leta 1915. Dne 3. januarja leta 1919, je izšel njegov članek, kjer je že govoril o »postavodajni zbornici italijanskih vojnih prištev«, v kateri je napovedal, da bo imela nalogo postaviti okvir novega političnega reda v Italiji. Prve dni meseca sušca je oznanil, da hoče ustanoviti »protistranko«, to se pravi bojne fašije, ki naj bodo sredstvo dela in pridobivanja v vsej Italiji. Njihova naloga naj bi bila prav tako odločnostno nastopati zoper proukonservativni duh desnice kakor zoper preukonservativni duh levice. Protistranka bi bila v prvi vrsti v boju zoper socialistično stranko, zraven pa tudi zoper druge stranke, zlasti zaradi tega, ker so pač stranke, nekakna celota raznih formul, programov, načel in dogem.

V Italiji je videl veliko voljo po prenovitvi, ne le v vseh ljudeh, temveč tudi v strankah. To je videl zlasti v Ljudski stranki-popolari, mladi krščanski socialni stranki, pa tudi v raznih liberalnih skupinah in v bojevnih, ki so bili v raznih strankah. Povsod je videl, da se bojujejo zoper preživele se stare može, programe.

Mussolini vztraja pri svoji vojni ideji ter lasti sebi in svojim sobojevnikom pravico in

dolžnost, da branijo vojno in njeno zmago. Tako hoče vse italijanske življenje spraviti v varstvo svojih idej ter ga po svoje usmerjati. Vsako sredstvo mu je bilo v ta namen dobro, tudi revolucije se ni plašil. Toda to naj bi bila italijanska, ne pa kaka moskovska revolucija. Sicer pa, kakor sam pravi, se je revolucija že začela leta 1914. In 1915. ter se je nadaljevala pod imenom vojna do leta 1918. Zdaj naj bi bila ta revolucija uspešno vnetna in zaključena. S tem je Mussolini postavil v zgodovino novo razdobje, ki ga lahko označimo pod imenom »politika množic«.

Množicam ne smemo nasprotovati, temveč njihovo gibanje je usmerjati in voditi. Množica ljudstva potrebuje »gospodarsko demokracijo«. Delavec hoče poleg dela in svojih rent doseči še nadzorstvo nad industrijo. V ta namen potrebuje strokovnih voditeljev. Množica potrebuje tudi politične demokracije, s čimer je mišljena udeležba ljudstva v vsem javnem življenju, pri ustvarjanju novih postav, vlada v rokah strokovnjakov, državni organizem naj bi bil vplivan po narodnih strokovnih svetih, po organizaciji obrti ter poklicnih in kulturnih zvezah.

Med svetovno vojno je prišlo med ljudi jasno spoznanje, da so vladajoči ljudje čisto odpovedali, da je parlament nesposoben, prav tako pa ves njegov sistem. Zatorej je zdaj prista pot za veliki preporod. V tem oziru ne smejo niti socialisti niti kdo drugi prehiteti tega velikega mladega gibanja. Poleg vsega tega pa je Mussolini imel v obeh veliko nalogo italijanskih izseljencev, ki so doslej v tujih deželah živeli borno življenje. V misel mu je prišla velika ideja, da bi ti postali nosilci velikega imperija. Tega pa ne bo mogoče doseči po kakih aristokratskih ali militarističnih metodah, marveč le demokratsko, miroljubno, gospodarsko in pa duhovno.

Ljubljana - belo mesto

Po poročilu Italijanskega časnika Arturja Stanghelinija v Piccolu

V Italijanskih listih se vrste lepi članki o Ljubljani in o novoustanovljeni Ljubljanski Pokrajini. Tržaški »Il Piccolo« je že objavil o našem mestu celo vrsto lepih in pristranskih člankov, v današnjem »Piccolu« pa je izšel članek pod naslovom »Obisk v Ljubljani - v belem mestu«. Članek je napisal g. Arturo Stanghelini, ki pravi med drugim:

Svoj naslov »Belo mesto« dobiva Ljubljana manj od barve hiš, kakor pa od arhitekture, ki prevladuje in ki je jasna, zračna, snažna ter odana z vrstovi, parki in vsa potopljena v svetlo ozračje. Resnost in izbranost arhitektonskih okrasov, ki gredo od baroka in rokoka do novega lasiocizma, razkrivajo svoje značilnosti, in sicer v avnotežju med plašnostjo in drznostjo, in tako izpričujejo smisel za mero pri narodu, ki je v svojem delu reden in potrpečljiv, izpričujejo njegovo tiho bogastvo, ki pa je trdno in dobro urejvano, prav tako pa tudi zvestobo do tradicij, ki ne izključuje sprejemanja novega, vse to pa s potrebno pozornostjo za take oblike, ki naj bi bile zlasti donosne.

Tako se je zgodilo, da se je v obseg tega svetlega mesta brez hušjih motenj vrstel nič manj ko pravi nebotičnik, začel, trden in oglat zgrajen po ameriško, z okni, ki so vsa enaka in ki se zde, da so iz papirja. Na najvišjem nadstropju je urejena najbolj opremljena ljubljanska kavarna izmed številnih elegantnih in udobnih, kar jih ima zlasti za svoje popoldanske goste. Ta kavarna nima nič manj ko 24 oken, ki zajemajo neizmerno krožni

razgled. Vsakdo si lahko naroči tisto, kar si želi, in si izbere razgled, ki si ga želi. Skodelico kave s smetano s razgledom na Karavanke. Čaj s pečivom s razgledom na Grad. Čašo konjaka s razgledom na Julijske Alpe ali pa na Savinjske Alpe.

To je en način, kako povežati živalsko blaženost z nebesko blaženostjo in če želite vse to prenese, tedaj se lahko z blaženim optimizmom predamo odločitvam in presenečenjem zgodovine...

Politika Sovjetske zveze

Berlin, 13. maja. Rj. Berlinski politični krogi menijo, da v Londonu niso mogli sprejeti z ugodnim novico, da je Moskva sklenila vzpostaviti diplomatske stike z Irakom, kar obenem tudi pomeni, da je sovjetska vlada priznala »uporniško« vlado v Bagdadu. Obnova diplomatskih zvez z Irakom in dejstvo, da je sovjetska vlada prekinila vse stike s tako imenovanimi vladami bivše Jugoslavije, Nizozemske in Belgije, je pa sklep, ki je izredno značilen. (Stefani).

Berlin, 13. maja. Rj. Ruski komisar za zunanjo trgovino Krutikov, ki je bil nekaj tednov v Nemčiji, kjer se je z nemškimi pristojnimi krogi pogajal o medsebojni izmenjavi, je odpotoval v Moskvo.

Bivša jugoslovanska vlada v trenutku brez zveze z generalštabom

Berlin, 13. maja. b. Kakor zdaj poročajo iz Londona, je imel pred prvimi nemškimi letalskim napadom na Belgrad glavni generalni štab bivše jugoslovanske vojske svoj sedež v poslopju vojnega ministrstva in da je odtod vodil vse vojaške operacije. Od tedaj, ko so nemška letala prvič priletela nad Belgrad, pa ni bilo več nobene zveze med generalštabom in posameznimi vojaškimi oddelki. Vse tri armade od tega dne dalje niso imele nobenih stikov niti z generalnim štabom, niti med seboj.

Kaj pravi japonski general

Šanghai, 13. maja. Japonski general Hata, ki je glavni poveljnik japonskih čet na Kitajskem, je japonskim časnikarjem dejal, da mora zdaj japonski narod biti oborožen s pogumom in zaupanjem, naj se mednarodni dogodki razvijajo tako ali tako. Le tako bo japonski narod mogel doseči na Kitajskem svoje velike namene. Japonski vojak na Kitajskem se zelo junsko bori ter je doslej zmogel na vseh frontah. Tako je japonski vojak prav za prav že premagal režim generala Čangkajšeka.

4000 let staro orožje

Helsinki, 13. maja. Rj. Na severnem Finskem so v Terbolli našli starine izrednega arheološkega pomena. Našli so med drugim kopje iz kamene dobe, ki je popolnoma ohranjeno. Strokovnjaki izjavljajo, da je to primitivno orožje staro najmanj 4000 let.

Ruski letalec preletel 24.000 km nad ledenim morjem

Moskva, 12. maja. Ruski letalec Čerevienij se je včeraj vrnil v Moskvo, potem ko je opravil svoj tretji polet nad ledenim morjem v Arktiko. Tja in nazaj je z letalom napravil pot, ki je dolga 24.000 kilometrov. Vsi tujakšnji listi so polni slavošpevov na tega junaka ozračja v takih pokrajinah, kakor je ozračje nad ledenim morjem in koder je opravil že tri polete. Njegovi poleti so okoristili zlasti zemljepisno znanstvo, saj je letalec zarisal tudi nova pota na zemljevid odnotnega »belega sveta«.

Bukarešta, 13. maja. Rj. Dne 10. maja je prišel v Bukarešto dr. Clodius, ki je predsednik nemškega vladnega odbora za trgovinsko izmenjavo z Romunijo. Imel je že več razgovorov s predsednikom romunske komisije Dimitrijev. Dopoldne je bil skupni sešestan obeh odborov.

E. I. A. R. - Radio Lubiana

Radijske poslušalce, ki sledijo pouku italijanskega na radiju, opozarjamo, da bo predavatelj g. prof. dr. St. Leben v svojem predavanju danes v eredo 14. t. m. ob 9 že razlagal besedilo druge lekcije, ki je bila natisnjena v nedeljskem Slovincu.

Roosevelt ne bo še govoril

Zaplenbo ladij je senatni odbor potrdil

Washington, 13. maja. Rj. Bela hiša objavlja, da Roosevelt ne bo jutri v sredo govoril v Chikagu, ampak bo govoril šele 27. maja. Ameriški pristojni krogi označujejo ta sklep na najbolj različne načine. Nekateri pravijo, da je Roosevelt sklenil odložiti svoj govor zaradi nedavnih izjav predsednikovih sodelavcev in so te izjave naletele na odmev, ki ga v Beli hiši niso pričakovali. Drugi pa zopet mislijo, da predsednik misli, da bi bil sleherni sklep prenapet, dasi je napetost v javnosti tolikšna, da bi si želela predsednikove izjave. Pristojni krogi tudi izjavljajo, da so govorice o konvojih iz Amerike v Anglijo v spremstvu ameriških vojnih ladij pretirane. Podčrtavajo pa poleg tega, da je predsednik že obnovil stike s svojimi ministri, dasi je še bolan.

Newyork, 13. maja. Rj. Na pritisk vlade in po osebnem posredovanju zunanega ministra Hulla je trgovski odbor v senatu z 11 proti 4 glasovom odobril zaplenbo in uporabo tujih parnikov, ki so v ameriških pristaniščih. Razprava v zbornici

pa se bo začela v sredo in bo trajala do prihodnjega tedna, zlasti če bo senator Tobey vztrajal pri tem, da naj zaplenjene parnike odstopijo Angliji.

Newyork, 13. maja. Zvezni odbor za oboroževanje je odločil, da naj se v bodoče ves aluminij uporablja samo za izdelovanje vojaških potrebščin.

20 ameriških ladij vozi orožje v Rdeče morje

Newyork, 13. maja. Rj. Po obvestilih ameriških agencij je 20 tovornih parnikov prešlo navodila, da naj odplujejo proti Rdečemu morju, kamor naj prepeljejo vojno gradivo, ki je določeno za angleške oborožene sile na Blžnjem vzhodu. Drugih 20 ladij je prešlo ukaz, naj bodo pripravljene. Ista poročila dodajajo, da so državne in pomorske oblasti proučile tudi vprašanje, kako za varovati te ladje in njihove posadke.

Vojni načrt Anglije in Amerike prevrnjen

Rim, 13. maja. Rj. Revija »Socijalna politika« objavlja članek, ki ga je napisal italijanski publicist Mario Appellius. V članku podčrtava vojaške in politične načrte plutokratov in zmagovito resničnost osi. Članek navaja, da sta Churchill in Bela hiša sestavila ogromen vojni načrt, ki bi se moral uresničiti v prvi polovici 1941 in čigar glavni cilji so bili sledeči:

1. Premagati Italijo in zlomiti osi.
2. Razbiti trozvezo na ta način, da bi se Japonska oddaljila od Nemčije s pomočjo spletk v Moskvi.
3. Organizirati kontinentalno fronto na Balkanu in na tej fronti bi jugoslovanska, grška in turška armada morale biti predstraža imperialne angleške vojske. To armado bi pa oboro-

ževala in oskrbovala Amerika, ki bi se spreminila v ogromne orožarne. 4. Izgnati os iz Afrike in se posluževati Afrike kot ogromnega oporišča za vojaško zavojevanje Evrope, in sicer čez Balkan, Italijo in Španijo.

S tem velikanskim načrtom so plutokracije hotele prizadejati hud udarec revoluciji. Angleška plutokracija, ameriški kapitalisti in Zidje so se povezali v ogromen blok in so to tudi priznavali. Toda uspehi osi na balkanskem bojišču, v severni Afriki in na Sredozemskem morju so prevrgli ta načrt. Celo na političnem polju se je načrt ponesrečil zaradi stališča, ki sta ga zavzeli Rusija in Turčija. Ni bilo mogoče odvrniti Rima od Berlina, prav tako pa tudi ni bilo mogoče spremeniti stališča Japonske do trojne zveze.

Ko se vojna vedno bolj razvija, pa se tudi vedno bolj uveljavlja socialni značaj boja med plutokracijami in protiplutokratsko revolucijo. Bistvo boja je gospodarsko in socialno. Novi socialni red pa bo nazadnje zmagal v tej vojni, ta socialni red pa bo sponel na stalnem sodelovanju naroda z vlado in na udeležbi narodnega blagostanja.

Bivši romunski kralj Karol na Kubi

Newyork, 13. maja: Bivši romunski kralj Karol je prišel na Bermude. Izjavil je, da se je odločil naseliti se na Kubi, vsaj začasno.

15 otrok se zastupilo

Bukarešta, 13. maja. V nekem otroškem vrstvu v Craiovi je v enem tednu umrlo petnajst otrok, ki so vsi bili pokvarjeno mleko. Oblasti so takoj uvedle strogo preiskavo.

La Principessa di Piemonte tra i soldati feriti ed ammalati

Firenze, 12. La principessa di Piemonte ispettrice generale della CRI ha visitato i feriti ed i malati di guerra degenti all'ospedale delle Mantellate a villa Natalia e a villa Granduchessa soffermandosi affabilmente ad ogni letto. Ha poi visitato tutti i locali e gli impianti intrattenendosi con i dirigenti, fatta segno in ogni visita a servide manifestazioni di commossa gratitudine. Stasera la principessa di Piemonte si è recata alla stazione di Campo di Marte all'arrivo

di un treno di feriti. Erano presenti anche il comandante del Corpo d'Armata e le altre autorità militari. La principessa, salita sul treno lo ha percorso tutto, rivolgendole la sua attenzione ai gloriosi reduci e soffermandosi fra gli altri con il tenente Cantaura proposto per la medaglia d'oro. Dopo avere assistito all'inizio del trasbordo dei feriti sulle autolettighe, essa ha lasciato la stazione ossequiata dalle autorità e fra le vibrantissime acclamazioni della folla.

Comunicato di guerra tedesco

Berlino, 12 maggio. Il comando supremo delle forze armate tedesche comunica: «L'arma aerea ha attaccato, lo scorsa notte, con successo numerosi aerodromi dell'Inghilterra meridionale e centrale. Sono scoppiati vasti incendi nelle aviorimesse, nei rifugi, negli impianti tecnici ed in depositi di carburante. In diversi aerodromi sono state centrate bombe su apparecchi da bombardamento pesanti fermi sulle piste di lancio. Durante ulteriori attacchi contro obiettivi industriali situati nella zona costiera dell'Inghilterra meridionale e centrale sono scoppiati gravi incendi in una importante fabbrica bellica di Middlesborough come pure nei depositi di Pembroke.

In zone di mare presso il canale di S. Giorgio i bombardieri hanno distrutto due vapori commerciali nemici, per complessive 16.000 tonnellate, ed una petroliera di 8.000 tonnellate, naviganti in convoglio protetto da unità da guerra. Sono state, inoltre, gravemente danneggiate tre altre, grandi navi mercantili.

Durante un'azione di puntata contro la costa meridionale inglese, i cacciatori tedeschi hanno abbattuto 5 apparecchi del tipo «Spitfire».

Nell'Africa Settentrionale, attività di artiglieria ad ambo le parti. Apparecchi tedeschi da picchiata hanno colpito in pieno, nella notte sull'11 Maggio, con bombe del massimo calibro, tre unità di una squadra navale britannica navigante davanti a Bengasi, costringendole a ritirarsi.

Sull'isola di Malta, apparecchi da combattimento germanici hanno centrato, la scorsa notte, le loro bombe sugli impianti dell'aerodromo di Luca, su un deposito di siluri e sui cantieri statali di La Valletta dove sono scoppiati vasti incendi e violente esplosioni.

La notte scorsa il nemico ha bombardato, con rilevanti forze, principalmente Hamburgo e Brema. I danni causati alle industrie sono minimi. Altri danni sono stati provocati specialmente in quartieri di abitazione. Si lamentano morti e feriti fra la popolazione civile. La caccia notturna e l'artiglieria C. A. hanno abbattuto sette degli apparecchi attaccanti.

Fra il nove e l'11 Maggio il nemico ha perduto complessivamente 36 apparecchi, 19 dei quali abbattuti dalla caccia notturna, sei in duelli

L'arma aerea tedesca ha violentemente attaccato l'Inghilterra

Berlino, 13 maggio. La scorsa notte, apparecchi da bombardamento tedeschi hanno diretto, malgrado le cattive condizioni atmosferiche, i loro attacchi contro impianti portuali ed altri obiettivi bellici delle coste meridionali e sudoccidentali inglesi.

Fino a questo momento non si hanno particolari in merito ai risultati dell'azione. Gli ultimi, attacchi dell'arma aerea Germanica contro l'isola, non solo hanno recato gravissimi danni ai cantieri britannici ma anche agli impianti per il trasbordo dei carichi. Numerosi porti come New Castle, Bristol, Greenwich, Ramsgate, Barrow, Hartlepool, Ypswich, sono stati attaccati con successo.

L'arma aerea tedesca ha portato inoltre gravi colpi agli impianti dei maggiori centri britannici. Sono pure stati condotti efficaci attacchi di giorno contro aerodromi dell'isola.

Oporoka Italijanskega vojaka

Ko so preiskovali žepo okrvavljene uniforme pešca Tolottija Federika, ki je služil pri 78. pešpolku in je padel 7. aprila v bojih nad Peštitom, so našli tole zgledno oporoko: »Vam, Duce, gre moj vojaški duh. Umiram: umiram zadovoljen, ker sem zvesto služil časti in veličini domovine. Naj živi Duce, naj živi kralj. Žal mi je, da moram zapustiti ženo, ki sem ji storil toliko dobrega, ona pa meni. Lepo pozdravite mojo ženo, Evstahijo Grata. Njen mož Tolotti Federico, Via Pescara 5 — Vallesse — Bergamo — Pozdrav Duceju.«

Dva ugledna italijanska kulturna delavca v Ljubljani

Ze nekaj dni se mudi med nami v Ljubljani univ. prof. dr. Giovanni Maver iz Rima. Prof. Maver je bil predsednik vseh Institutov za italijansko kulturo v bivši Jugoslaviji ter je otvarjal svoj čas tudi v Ljubljani delovanje Instituta za italijansko kulturo in to v italijanshini in slovenshini. Sedaj je prišel, da obnovi ta Institut svoje koristno delovanje. Profesor Maver je eden najbolj znanih italijanskih slavistov, specialno pa polonistov ter zavzema stolico za poljsko književnost na rimski univerzi, obenem pa je odličen poznavalec južnoslovanskih jezikov.

Med nami se mudi tudi še nekaj dni veliki prijatelj slovenske kulture, znani poznavalec svetovnih jezikov in poznavalec slovanskih književnosti, univ. prof. dr. Luigi Salvini, glavni inšpektor ministrstva za zunanje zadeve v Rimu. Prof. Salvini je pred leti bival v Ljubljani

Zagreb prestolnica poljedelske države

Prestolnica neodvisne Hrvatske preživlja prve dneve svoje svobode v ozačju tišine in zdravega duha. To lepo mesto je polno pestrih barv, polno starinskih izročil in je prepreženo z modernimi poslopji in veličastnimi zgradbami. Zagreb je končal svojo prejšnjo dobo, v kateri se je vse to ljudstvo skoraj tisoč let borilo za svojo autonomijo. Italijanske in nemške čete so prišle, da pozdravijo

ter je imel poleg drugega tudi več predavanj na naši univerzi o italijanski kulturi. Prevedel in izdal je slovensko moderno liriko ter posebno antologijo jugoslovanske lirike, ki mu jo je izdala najelitnejša italijanska literarna založba ter s tem poudarila našo veliko kulturno tvornost. Njegovi prevodi iz Cankarja (Skodelica kave) so prišli že v šolske čitanke. Velikemu prijatelju slovenske kulture, ki na tako visokem mestu centralnega inšpektorja v zunanjem ministruvstvu v Rimu potrjuje slovensko kulturno avtonomnost s svojimi prevodi in delom, izražamo na tem mestu še posebno hvaležnost za njegovo posredovanje za poznavanje našega kulturnega življenja v središču države.

Obema velikima kulturnima delavcema, našima prijateljema, želimo med nami najlepših dni.

svobodno Hrvatsko, ki se je bila v pametni zasnovi združila s pomočjo osiženih držav. Zdaj je Zagreb zares poln nemških čet, ki s prijateljskim zadržanjem sodoživljajo vstajenje nove hrvatske države. Nastala je tudi nova hrvatska narodna vojska z imenom vstajci, ki jo vodi maršal Kvaternik, minister in poveljnik vse narodne vojske.

Poslojpe bivše banovine, ki je ena od najstarejših zagrebških zgradb, je v bližini cerkve sv. Marka, kjer je podoba Matere božje, ki se blesti med tisoč lučkami. V eni izmed starih dvoran banovinske palače, kjer je vse polno umetniških okraskov, je tudi podoba z imenom »Prebujenje naroda« iz leta 1848. Tu stoluje novi gospodar Hrvatske.

Poglavnik Pavelič je sprejel visoke osebnosti naše in nemške armade. Novi poglavnik izvrstno govori italijanski jezik in v prijaznem razgovoru smo prebili precej časa v njegovi družbi in v družbi raznih nemških častnikov. Ves razgovor je potekal o vsebini razvoja nove države.

Nova prestolnica, mesto Zagreb, ima zdaj 180 tisoč prebivalcev. Njegovo delovno življenje se zlasti izraža v industriji in trgovini. Toda tudi kulturno področje je na višku, tako je predvsem lepo gledališče, odlična je univerza, krasni so muzeji, umetniške galerije in koncerti; vse je v najlepšem razvoju. Zlasti pestro je ob jutrih in dopoldnevh na trgu, kjer vse kar mrgoli v pisanih narodnih nošah in kjer se živahno prodaja in kupuje.

Nova Hrvatska obsega Slavonijo do Zemuna prav do vrat Belgrada, velik del Bosne in je ozemlje veliko večje, kakor je bil obseg nekdanje Srbije. Največ bogastva bo črpala nova država pač iz poljedelstva, kjer so v rodovitni zemlji velikanski zakladi. Bosna ima neskončne gozdove, pa tudi velike petrolejske zaloge, ki jih bo pa še treba s pridnim delom pravilno izrabiti. V lepih ravninah ob Muri, ki je podaljšek madžarskih rodovitnih tal, bo imela Hrvatska neizmerne zaloge žita, zelenjave in drugih poljskih pridelkov.

Zagrebško življenje se v teh časih končuje ob 11. Zatemnitev je popolna. Seveda se sprašujejo ljudje, odkod bi jih ogražal kak letalski napad. Železnice in druge prometne zveze v notranjosti zemlje potekajo normalno. Najboljša zveza z Ljubljano je čez Karlovac, kjer bivajo italijanske čete. Poštni promet pa seveda še ni urejen po vsej državi, vendar se bo to zgodilo v najkrajšem času. Vojna ni pustila nobenih žalostnih znakov v Zagrebu. Sonce, pomlad in povsod veselje do življenja! Po vrtovih in številnih krasnih parkih se igrajo otroci in se sprehajajo novi svobodni meščani. Vsa ta država je kakor eno samo rodovito polje. Toda življenje nove hrvatske prestolnice Zagreba se v vsem razlikuje od življenja v bivši jugoslovanski prestolnici, ki ga je zadelo žalostna usoda ljudi, ki so se dali zapeljati obljubam brezvestnih tujih držav. Mi, ki smo si s takim veseljem ogledovali državo, živo in mnogo obetajočo prestolnico Zagreb, smo se nato odpeljali v Belgrad s posebnim ekspresnim vlakom in pot nas je vodila čez rodovito hrvatsko polja. (»Piccolo«.)

Strašne povodnji v Rusiji

Moskva, 12. maja. List »Pravda« piše o velikih povodnjih, ki jih je povzročila reka Ob v Novosibirskem, sredi Sibirije. Vode so narasle kar za trideset metrov! Neko vas je povodenj dobesečno odnesla, v neki drugi vasi pa je voda odnesla tudi vse prebivalce in mnogo ljudi je utonilo. Kakih deset kilometrov od Novosibirskega se je led, ki se je začel tajati, razpočil, se nagromadil v rekah in tako zapri vodi pot, da se je razlila čez bregove. Pripravljene so reševalne barke in čolni, da pomagajo ljudem, kolikor se da še pomagati.

„Daj, da spregledam!“

Še dandanašnji je na milijone ljudi na svetu, ki so slepi in ječijo, proseči luči in sonca. A tisti, ki so telesno slepi, brez dvoma niso najbolj nesrečni med njimi. Večja je množica in bolečina tistih, ki v svoji duši ne vidijo nobene poti več pred seboj in ki vsi obupani vpijejo po soncu, ker ne morejo več prenašati strahotne teme, ki z mrakom obdaja njih duha in dušo. K tem, ki so napoli ali povsem slepi, spadamo tudi mi vsi, dokler hodimo po zemlji. Nikdar se naša duša ne iznebi kopnenja po večji svetlobi in jasnosti. »Več luči«, je zahteval tri in osemsetletni Goethe, eden največjih poznavalcev življenja in ljudi, ko se mu je bližala ura smrti. Več nadzemskega sonca so potrebne naše duševne oči, pa bodi da smo bogati ali revni, spoštovani ali pa majhni ko otroci. Šaj je vse, kar delamo, zavito v temo in naše udeleževanje je kakor tipanje ljudi, ki so jim oči ugasnile.

»Pogled v nedolžno oko« otroka nam pove, kako jim skozi oči sije kopnenje ven v daljave in kako bi radi nekaj, česar ni moči uresničiti. Tudi v očeh malega človeka se že izraža prošnja: »Gospod, daj da spregledam!« Vse sanjavo, nejasno hrepenenje mladosti ni nič drugega, kot vsebina te prošnje. Take prošnje za luč in razsvetljenje so na usta naših slehernih človeka prav do smrti. Šele smrt odgrne neprodno tančico z naših oči, da spregledamo v večnost, ki je o njej zapisano: »Nobeno oko ni videlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.«

Casih se nam pa že v tem življenju zasvetijo žarki večne svetlobe in nam posijejo v temo naše duše. To so tisti trenutki, ko nam odpadejo luskine z oči in je naše življenje razgrnjeno pred nami v jasni sončni luči. V takih trenutkih so nam neznadoma pojasnjeni vsi tisti večni »zakaj« in »čemu«, ki z njimi zaman mučimo svojega duha. Takrat spoznamo smisel in blagor mnogoternej nadlog in težav. V jasnosti takih trenutkov poljubimo roko Očetu, ki nas je kaznoval. Taki trenutki so naši tuji tako potrebni kakor sonce telesu. Brez blagodejnih, toplih žarkov od zgoraj nam je nemogoče do smrti vztrajati, saj se nam celo naše najplemenitejše misli omračijo in se dozdevamo, ko da nas je Bog zavrzel. Najbolj svete in pobožne duše so imele take trenutke obupanosti in najhujše slepote. Zato nam je posebno v teh časih tako do dna potrebno, da spet in spet zaprosimo: »Gospod, daj, da spregledam!«

Gospodarstvo

Povečajmo domačo proizvodnjo maščob

Poleg masti je gotovo najvažnejša maščoba za ljudsko prehrano olje. Primeri številnih držav nam kažejo, da se da mast v veliki meri nadomestiti z oljem. Kajti lažje je pridelovati oljarice kot gojiti tako živinorejo, ki bi nam dajala dovolj masti.

Zaradi tega je treba stremeti za tem, da se poveča naša proizvodnja onih rastlin, ki nam dajejo iz svojih semen jedlino olje. Pri nas se že prideluje mnogo oljaric, vendar vseh ne izkoriščamo popolnoma. Zlasti pa jih ne izkoriščamo v izdelavo jedlinskega olja. Tako imamo v mnogih krajih Ljubljanske pokrajine mnogo bučnic, vendar jih ne izkoriščamo industrijsko za izdelavo olja, temveč se ponavadi pokrmijo svinjam. Vse-kakor se bo za dobro hranilo svinjam gotovo našlo še mnogo drugega, tako da bodo bučnice lahko šle v podjetja, kjer bodo izdelovali iz njih olje za ljudsko prehrano.

Poleg tega imamo v naših krajih mnogo bukovih gozdov, bukev pa nam daje kot znano mnogo žira. Žir vsebuje do 15% olja in ta količina bi se dala vsekakor izkoristiti, da bi prišla pomembno v poštev za našo preskrbo z oljem.

Nadalje bi se dala povečati naša proizvodnja sončnic. Kajti v razorih in ob mejah njih bi lahko posadili mnogo bučnic, ki dajejo izredno mnogo dobrega olja.

Z racionalnim izkoriščanjem bučnic, s spretno organizirano nabalralno akcijo bukovkega žira in s povečanjem proizvodnje sončnic bi lahko dobili znatne količine oljnatih rastlin, iz katerih semena bi lahko predelovali znatne količine olja v industrijskih obratih na našem ozemlju.

Ker je čas še za organiziranje teh akcij, naj bi zlasti zasebniki skušali pridelati čimveč oljaric, ki jim bodo ob pridelku dale znatne količine jedlinskega olja, ki je izredno važna maščoba za našo prehrano.

Živinoreja v Ljubljanski pokrajini

Ko podajamo pregled proizvajalnih sil Ljubljanske pokrajine, ne smemo pozabiti tudi živinoreje. Kajti tudi živinoreja je v Ljubljanski pokrajini močno razvita in daje znatne presežke za izvoz v druge pokrajine.

V naslednjem podajamo statistiko živinoreje iz leta 1939, ki je sestavljena po tedanjih uradnih virih. Stevilo živine je bilo naslednje po okrajih.

	konji	goveda	svinje	ovce	koze
Ljubljana	7134	27.462	12.819	330	261
Logatec	1271	10.496	6.524	652	221
Novo mesto	3238	17.519	13.018	1252	663
Kočevoje	2362	14.708	7.385	1905	618
Crnomelj	835	13.468	7.772	1320	329
Litija	2018	17.386	7.978	1836	316
Krško	624	16.222	19.231	502	246

Ta pregled nam kaže, da je najbolj razvita konjereja v Ljubljani in okolici, nato pa v okraju Novo mesto, kjer so znana središča naše konjereje. Po številu goved prednjači zopet ljubljanska okolica, za katero pa ne zaostaja Novo mesto, pa tudi litijski okraj ima znatno govedorejo. Stevilo svinj je največje v okraju Krško, znato pa tudi v novomeškem okraju. Koze prevladujejo v bolj goratih okrajih.

Na splošno se vidi, da je v živinorejskem oziru na prvem mestu novomeški okraj, ki daje tudi znatne izvozne presežke, dočim gre blago iz ljubljanske okolice predvsem v Ljubljano kot glavno potrošno središče.

Hranilne vloge v Nemčiji. Na zborovanju nemških hranilnic je bilo ugotovljeno, da so vloge v nemških javnih hranilnicah s koncem leta 1940. že prešle mejo 33 milijard mark. V prvih mesecih 1941 so vloge nadalje narasle v znatni meri. Skupno je bilo s koncem leta 1940. izdanih v Nemčiji nad 43 milijonov hranilnih knjižic.

Nemško zavarovanje za jugovzhodno Evropo. Vojna zajednica nemških zavarovalnic je sklenila dovoliti zopet vojno zavarovanje za tranzitni promet po Donavi navzdol skozi nekdanjo Jugoslavijo. Vojno zavarovanje je torej vpeljano za pot po Donavi navzdol v Romunijo in Bolgarijo, nasprotno pa ne velja za pošiljave v ali iz nekdanje Jugoslavije.

Scene della sfilata militare il Giorno dell'Esercito Prizori z vojaške parade na Dan Vojske

Colonne d'artiglieria motorizzata in corsa veloce sulla Bleiweisova cesta, oggetto di particolare ammirazione — Posebno zanimanje je vzbudila kolona motoriziranega topništva, ki je odbrzela po Bleiweisovi cesti. Foto J. Šmuc, Dunajska c.

I potenti proiettori motorizzati attirano l'attenzione degli spettatori — Mogočni motorizirani žarometi so pri paradi vzbudili med občinstvom mnogo pozornosti. Foto J. Šmuc, Dunajska c.

Dobrne novice

Koledar

Sreda, 14. maja: Fonifacij, mučenec; Pahomij, opat; Pashal I., papež.
Četrtek, 15. maja: Zofija, mučenica; Izidor, spoznavalec; Janez Saleški, spoznavalec; Torkvat, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v Jožefišču, Poljskana cesta šte. 16, umrla gđ. Jerovec Amalija, dolgoletna uslužbenka pri nekdanji tvrdki Hofbauer. Pogreb bo v sredo, 14. t. m. ob 14.30 iz kapelice sv. Marije na Zalah. Naj ji sveti večna luč!

Osebnosti

— Poroka. V nedeljo popoldne sta se v frančiškanski cerkvi v Ljubljani poročila odvetniški pripravnik gosp. Miha Benedičič in gđ. Zofija Pograjčeva iz Celja. Mlademu paru na novi življenjski poti obilo sreče in božjega blagoslova!

Univ. prof. dr. R. Kušej na zadnji poti

V ponedeljek popoldne je spemila Ljubljana velikega slovenskega učenjaka, člana slovenske Akademije in univ. profesorja dr. Rada Kušaja na njegovi zadnji poti. Na Zalah, ki jih je ožarjalo v popoldanskih urah toplo majsko sonce, se je zbrala velika množica k pogrebu, ki se je pričel ob treh popoldne. Med njimi so bili škof dr. Rožman, bivši ban dr. Natlačen, pomočnik dr. Majcen, celoten profesorski zbor univerze z rektorjem dr. Slavcem na čelu, predsednik apelacije dr. Golia, mestni župan dr. Adlešič, predsednik odvetniške zbornice dr. Zirovnik, člani slovenske Akademije znanosti in umetnosti, zastopnika društva »Pravniki« prof. Dolenc in dr. Urbanc, pa še predstavniki množičnih drugih znanstvenih in narodnih društev ter ustanov, slušatelji univerze ter mnogi pokojnikov prijatelji in znanci. Pred mrtvaškim odrom se je poslovil od pokojnega prorektorja slovenske univerze njen rektor dr. Slavič ter se mu v imenu univerze in tovarišev profesorjev zahvaljeval za njegovo delo in trud. Nato je govoril v imenu slovenske Akademije znanosti in umetnosti njen glavni tajnik prof. dr. Gregor Krek. Poslavljajal se je od mrtvega člana Akademije, od tistega, ki je podpisal prve dekrete Društva akademike znanosti in umetnosti, ki se je toplo izpremenilo v državno Akademijo. Nato je krenil mrtvaški sprevod k cerkvi pri Sv. Križu. Blagoslovitveni obredi so se izvršili pred glavno kapelo in nato v cerkvi, od tam pa se je vila dolga vrsta pogrebcev za krsto k zadnjemu počivališču med grobove. Pri odprtem grobu sta se poslovila dekan pravne fakultete prof. dr. Leonid Pitamic ter zastopnik slušateljev te fakultete Sergij Vilfan. Pretresljive žalostinke je pel Akad. pevski zbor. Prosvetno zvezo je pri pogrebu zastopal njen predsednik vseučil. prof. prelat dr. Fr. Lukman.

Potujemo v Beograd

Sprejemamo naročila privatnega in trgovskega značaja najkasneje do petka, dne 15. t. m. do 12. ure.

„SERVIS BIRO“, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27/II — Telefon 21-09

Pogrešanci iz Beograda se oglašajo

Iz Beograda so na Rdeči križ došla obvestila o naslednjih pogrešancih. Svoje prosimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b-II, sporočila. Opozarjamo, da so naši kurirji še na delu in da bomo v kratkem lahko postregli še z novimi informacijami.

Babič Katarina; Babnik Florijan; Babnik Ivan, Godič; Baič in Pavo inž. Sekulič; Biber Peter; Bohte Fanika; Bohte Pepca; Bremec Jožef; Cerne Miloš; inž. Dagarin Jaka; Djakovonovič Dura in Marica, rodbina; Dolenšek Katarina in hči Milica; Germ Josipina; Glušič Marija; Goropešek Josip; Dr. Goropešek Marija; Grum Pervanja Pepca; Holberger Duro; Horvat Leopoldina; Jankovič Olga; Jeremič Elza; Jovanovič Marica roj. Huma; Kasparovič Tinka; Kavčič Janko in žena; Dr. König Rudolf; Kos Ivanka Ivana; Krstič-Kordiš Marija; Kruljič Tika; Leskovek Marica; Ljubič Marije; Miholič Jakob; Močnik Alojzij; Mrežar Marija; Mubi Ivanka; Matko Zan in Pepi; Pervanja Zorica; inž. Popov Vladimir; Pucej Stanko, Franciška, Stanček, Milan, Branko, Ludovik, Reja Bogomir; Rudič Darinka; Sivcov Katarina; Skvarča Betka; Skvarča Franc; Sibenik Janko; Sida Anton; Stanojevič Dragica; Stritar Marija; Štusek Karla; Trajkovič Angela; Dr. Veble Andrej; Zabukovec Franc; Završček Ignacij; Zidar Stanislav; Zrnc Ivan; Zivkovič Caca in Stana.

Čenjenim gostom naznanjam, da sem prevzel obrat kot poslovođa v

gostilni Stepič, Sp. Šiška

in se čenjenim gostom, stari in novim, toplo priporočam.

Masten Rudi

— Romarski shod ob praznovanju Marije Pomočnice kristijanov na Rakovniku v Ljubljani bo letos v nedeljo 25. maja. Slavnostni govor in pontifikalno sv. mašo bo imel prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman. Popoldne bo slovenska procesija s kipom Marije Pomočnice. Pridite v tem večjem številu z Dolenjskega in Notranjskega!

— Idealni dijaki, ki so ali bodo dovršili vsaj šest razredov gimnazije in bi imeli veselje do mislonskega delovanja med slovenskim narodom, se sprejemajo v kapucinski red. Svoje študije bodo nadaljevali v Italiji pod zelo ugodnimi pogoji. Natančnejše informacije daje p. Stanko Aljančič v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

— Nova carinarica v Šiški. Na kolodvoru v Šiški je pričela v tork zjutraj nova carinarica s poslovanjem. V uradu sta nameščena dva slovenska in en italijanski carinik ter štirje slovenski finančni stražniki. Carinarica posluje za občinstvo, ki potuje v razne smeri Gorenjske, predvsem po gorenjski in kamniški železnici progl. Carinski urad posluje po strogih prejšnjih jugoslovanskih predpisih ter se opozarja ljudje, ki prihajajo iz gorenjskih smeri v Ljubljano, da je strogo prepovedano odnašati izven Ljubljanske pokrajine kakršno koli blago, ker se jim bo za-

plenilo. Prepoved velja za vsakovrstna živila, manufakturno in drugo blago, čevlje, usnje, razno orodje itd. Ze prvi dan so morali mnogi na svojo žalost izkusiti strogost predpisov. Tako je neka hotelirka z Bleda morala poslati nazaj več sto kilogramov solate in raznih živil, ki jih je kupila v Ljubljani za svoje podjetje na Bledu, ki je polno visokih gostov. Niso ni pomagale prošnje in dokazovanja, da teh gostov ne bo mogla prebrati. Isto se je zgodilo nekemu hotelirju iz Kamnika, ki ima tudi poln hotel visokih gostov. Dokler se razmere drugače ne uredijo, bodo morali Gorenjci in ostali, ki ne žive na teritoriju Ljubljanske pokrajine, opustiti svoje nakupe v Ljubljani ter se primerno omejiti. Na ljubljanskem trgu in v trgovini pa se bodo nove razmere močno poznale ter bo blaga dosti več na razpolago kakor doslej.

— Samsova parna žaga v Litij pogorela. V petek, 9. maja okrog petih popoldne, kmalu potem, ko se je gospodar parne žage in tvornice furnirja g. Boris Samsa odpeljal proti Gorenjski v Begunje, je nenadoma izbruhnil v kotlarni ogenj, ki je v trenutku zajel vso žago in oddelek, kjer so izdelovali furnir. Kljub temu, da so prihiteli takoj na kraj požara gasilna društva iz Litije, Smartna, Hotiča in Jablanske doline, je vsa žaga v komaj pol uri pogorela do tal. Posrečilo se je gasilec rešiti iz stanovanja vse pohištvo, vse drugo pa je postalo žrtev ognjenih zubljev. Ker so uničeni dragoceni stroji, polnojarmanik, furnirski stroj itd., se ceni škoda na okrog milijon dinarjev, žaga pa je bila zavarovana pri ljubljanski zavarovalnici Jugoslaviji. Kako je požar nastal, raziskujejo oblasti, ki so zaprle večji del delavstva Samsove žage. Arretirana je bila v zvezi s požarom tudi Samsova soproga.

— Delavske plače v slovenskih krajih, zasadenih od Nemčije. V naslednjem navajamo nekaj podatkov o delavskih plačah v od Nemčije zasadenih slovenskih krajih. Čestni delavec v Zagorju

ima od 25. aprila naprej po 50 do 60 dinarjev na dan. V Trzinu v tovarni kos Globočnik zasluži delavec po 52 dinarjev na dan. V tovarni »Pekoc« ima tovarniški delavec po 186 dinarjev tedensko. V tovarni Remec et Co. na Duplici pri Kamniku po 192 dinarjev tedensko, pri meščanski korporaciji v Kamniku zasluži delavec na žagi po 42 dinarjev dnevno, pri »Titanu« po 51 dinarjev. V opekarni v Vodcah ima predelavec po 5, delavec pa po 4.50 din na uro. Krojaški pomočnik v Domžalah zasluži tedensko 230 dinarjev, pri progovni sekciji na Jesenicah imajo progovni delavci po 32 dinarjev dnevno. V Trbovljah so oblasti ukazale, da se mora proizvodnja dvigniti za tretjino, sicer se bodo delavske plače znižale za tretjino.

— Omejitve pri zasajanju s hmeljem v Savinjski dolini. Nemške oblasti na Spodnjem Stajerskem so pričele z novo organizacijo kmetijstva in prehrane. V zvezi s tem so izdale odlok, da se smeta v Savinjski dolini s hmeljem zasadiš le dve tretjini do sedaj s hmeljem zasajene površine. Eno tretjino doseданje hmeljske površine je treba zasajati z žitaricami.

— Iz občine Loški potok. Družina Veselova s Hriba 87, pogreša svojega člana — mladeniča Stanislava Vesela; njegov vojni naslov je bil: St. V., Aerodrom 10 (32), Čačak, Drinska banovina, Srbija. 3. aprila je še bival v Čačku, odkoder je pisal domov. Če kdo, ki bi imel možnosti sporočiti prizadeji družini, resnično ve za njegovo usodo, ga prosimo, da stori to uslugo. Sporoči naj na zgornji naslov: p. Loški potok.

— Ludvik Cemažar, redov, je služil kadrski rok v Kotorju, bolničarska četa. Bil je doma na dopustu in se je odpeljal 9. aprila iz Ljubljane ob pol 4 zjutraj proti Zagrebu v Kotor. Prosim osebe, ki so potovale z istim vlakom, naj mi blagovolijo sporočiti, kar vedo o Cemažaru, na naslov: Anton Cemažar, D. M. v Polju 83, pri Ljubljani.

— Kdor kaj ve o rez. inž. podpor. Božu Kramaršiču, naj nujno sporoči na naslov: Marija Kramaršič, Ljubljana, Cesta 29 oktobra, 9-II. Odšel je baje 8. aprila z št. četo iz Zagreba proti Popovčici, oziroma dalje proti Novski. Stroške povrnemo!

— Orožnik! Prosim, če kdo kaj ve o orožniku Garvasu Zvonku. Služboval je na postaji Tezno. Sporočila prosim proti povrnitvi stroškov na naslov: Garvas Franc, Knezov štraton 10, Ljubljana.

Dragotu Čibeju v spomin!

Saj smo še v domenkih s Teboj, da boš napravil to in ono, in Tvoje delo Te še čaka, kajti vstal si samo za hip od mize.

In vendar, Drago, greš na daljšo pot, na boljši teren Te pelje korak in v boljša lovišča.

Ob poslednjem slovesu prejmi naš tovariški pozdrav — topli naj Ti bo domača zemlja, ki je nam geometrom prijateljica, in bodi srečen, kajti prost si vseh velikih in malih skrbi.

Preko Tvojega groba pa naj pomlad razgrne roč, lepih in trajnih, kot bo naš spomin na prijatelja.

Tovariši od agrarnih operacij.

1 Komorni koncert rektorja Antona Trosta in prof. Jana Šlaisa. Med najpomembnejše in najbolj slavne italijanske violiniste klasične dobe violinske igre spada Arcangelo Corelli, katerega so imenovali »Maestro dei maestri«. Bil je slaven virtuoz, pa tudi znamenit skladatelj svoje dobe. Na petkovem koncertu se bo izvajala njegova sonata v d-duru op. 5, št. 1, ki predstavlja eno najboljših del stare klasične violinske literature. Komorni koncert, na katerem se bodo izvajale tri sonate, bo v petek, dne 16. maja ob 20 v veliki filharmonični dvorani pod okriljem Glasbene Matice ljubljanske. — Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni.

1 Samo Hubad, mlad, nadarjen slovenski dirigent, bo vodil orkester Ljubljanske Filharmonije, ki šteje nad 70 članov, na velikem koncertu, ki bo v ponedeljek, 19. maja ob 19.30 v veliki dvorani hotela »Union«. Na sporedu bo krstna izvedba Skrijančeve II. simfonije, dalje Corellijev »Concerto grosso«, Glazunova »Violinski koncert« (solist g. Karlo Rupel) ter Beethovova 5. simfonija. Umetniška reputacija LF ter izvrsten, nov spred, jamčeta za izreden umetniški dogodek. — Predprodaja vstopnic pri blagajni kina Union od danes dalje. Sedeži od 15 do 40 din.

1 Namesto cvetja na krsto pok. prorektorja vseuč. prof. dr. Rada Kušaja je daroval pomočnik Komisarja za Ljubljansko pokrajino dr. Stanko Majcen 100 din Zavetišču sv. Jožefa.

1 Sledeči učitelji meščanske šole naj se oglašajo v sredo, 14. t. m. v dopoldanskih urah na meščanski šoli v Mostah: Zvan Sonja, Pirnik Maks, Kukulj Miroslav, Rejc Marija, Peršič Bogomir, Bertonec Vladimir, Kos Alfred in Paukert Jan.

1 V počastitev spomina pokojne gđ. Tončke Kuhelj je darovala g. Tončka Tometova 200 din za socialne namene.

1 Dvořakova »Rusalka«. Prelepa pravljica zgodba o nesrečni Rusalki, ki si je zaželela človeške podobe, da bi lahko okusila sladkost ljubezni, in o njenem končnem razočaranju, je našla v lirično čutečem Dvořaku pravega skladatelja, ki ji je znal dihniti vse čar zasanjanega, melodioznega glasbenega izraza. Iz »Rusalk« nam veje vsa toplina široke slovenske duše in ves mik mehko prelivajočih se občutij, skratka — pesniško delo visokih umetniških kvalitet. V naslovni partiji bo nastopila Heybalova, nadalje bodo peli: Franci, Lupša, Kogejeva, Laboševa i. dr. Dirigent: Stritof. Režiser: Debevec. Opozarjamo, da bo predstava v sredo, 14. t. m. za red Sreda.

1 Trvdka Minka Teršan, Kongresni trg 14, sporoča svojim čenjenim odjemalcem, da ima trgovino zaradi inventure začasno zaprto.

1 Rossinijev »Seviljski brivci« je najpopularnejša komična opera svetovne literature, ki je že v dosedanjih naših uprizoritvah imela pri občinstvu največji uspeh. Našo sedanjo novo uprizoritev sta pripravila režiser Ciril Debevec in dirigent dr. Švara, dočim sodelujejo v posameznih

glavnih partijah z že znanimi odličnimi kreacijami: Janko kot Figaro, Zupan kot Bartolo, Betetto kot Basilio, Banovec kot grof Almaviva; nadalje: Spanova, Anžlovar, Dolničar in Perko. Partijo Rozine bo pela prvič naša koloraturka Sonja Ivančičeva. Predstava je na novo naštudirana in popolnoma novo opremljena. Premiera bo v četrtek, 15. t. m. za red Premiereki.

1 Maksimalni cenik in navijalni cen. Komisar za Ljubljansko pokrajino je določil maksimalni cenik za razna živila in življenjske potrebščine, ki smo ga objavili včeraj. Ta cenik je veljaven od 12. maja naprej. Dva izvoda cenika je mestno tržno nadzorstvo nabilo na Vodnikovem trgu, prvega na neki mesarski lopi, drugega na lopi, kjer je prej mestna občina ljubljanska prodajala krompir, fižol in druge stvari. Za oba cenika so se ljudje zelo zanimali. Navijalci cen in druge osebe, ki so zadrževale kak prestopke proti uredbi o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, je prej sodilo okrsodišče. Po novi uredbi o cenah z dne 12. marca 1941, objavljeni v »Službenem listu« št. 26 dne 29. marca letos, sodi prestopke zaradi navijanja cen in skrivanja blaga, odnosno prestopke zaradi brezvestne špekulacije, sedaj okrožno sodišče. Navijalci in verižniki bodo prihajali na odgovor pred kazenskega sodnika-poeidca na okrožnem sodišču. Zaradi prestopka po čl. 7 omenjene uredbe o cenah je bilo že ovadenih do 15 oseb, v prvi vrsti mesarjev, ki so zahtevali pretirane cene za meso.

1 Prodaja fižola v prodajalnih mestne občine. Zadnje dni prodajajo v prodajalnih mestne občine v novih tržnicah le fižol in krompir. Posebno za fižol se oglašajo mnogo kupevc, tako da imajo prodajalci polne roke dela od ranega jutra do popoldneva. Tako so v tork prodali 1500 kg fižola in okrog 600 kg krompirja. Kupci še posebej sprašujejo, kaj bo z mastjo. Občina jo namreč še ima v zalogi, prodajati pa je za sedaj ne more, ker ni za mesec maj še nobenih krušnih nakaznic. Ko bodo nakaznice za kruh odnosno moko izdane, bodo tudi mast začeli prodajati.

1 Skoda po vojašnicah, ki so jo tudi v Ljubljani napravili ljudje po umiku bivše jugoslovanske vojske, je ogromna. Plenili so ne samo živila in obleko, temveč izdirali iz sten tudi vodovodne pipe, snemali z vrat in oken kljuke in okovje, trgali s sten razne napeljave in instalacije, razbijali in odnašali opremo, skratka razbili in uničili ter pokvarili so več nego so bile obošene stvari vredne. Pri tem zločinskem počenjanju pa nihče ni pomislil, da bo morala mestna občina vse to popraviti, nadomestiti in plačati. Zaradi nerazodnih plenilcev bodo morali nositi težke stroške pošteni občani, ki že itak komaj zmagujejo javne davjate. Zato pa opozarjamo sedanje lastnike iz vojaških objektov odnešenih predmetov, da morajo najkasneje v osmih dneh vse stvari, cele ali polomljene ter njihove dele popolnoma zanesljivo prinesiti mestnemu vojaškemu uradu. Opominjamo jih, da bodo pozneje najstrožje preiskave našle iz vojaških poslijaj odnešene stvari ter tudi tatove. Pri preiskavah bo pomagala meščanska zavest poštenih občanov, ki so zaradi ropanja po vojašnicah vsi oškodovani, še bolj pa nevoščljivost in škodoželjnost tistih, ki se s pokradenimi stvarmi niso toliko okoristili kot drugi. Naj torej krivci ne odlašajo za vrnitvijo po vojaških poslijaj nabranih stvari ter naj nemudoma vse take stvari oddajo v mestnem vojaškem uradu na Amroževem trgu št. 7, ker jih bo drugače gotovo dohitela stroga oblast.

1 Snaga po ulicah in sprehajališčih je od nekdanj ponos Ljubljancanov. Zato pa slehernega dobrega Ljubljancana tudi boli, kadar vidi s papirjem in drugimi odpadki nastlane ceste ali poti naših krasnih parkov. Posebno slab vtis pa ta malomarnost dela na goste iz drugih krajev, ker so po slovesu o značnosti našega mesta pričakovali najpopolnejši red in snago po hodnikih, ulicah in trgih ter po belih poteh naših cvetočih javnih nasadov. Skoraj povsod že opominjajo koški, naj papir, olupke in podobne odpadke međemo vanje. Posebno pa opozarjamo starše in varuhinje otrok, naj bolj pazijo na otroke, ki se igrarajo po drevo-redih in poteh parkov, da ne razgrajajo poti in jih ne nasteljejo z najraznovrstnejšimi smetmi. Zavedajo naj se stare resnice, da po vedenju otrok cenimo omiko in olikanost svojcev. Otroci imajo svoja igrišča tudi v Tivoliju in na drugih krajih Ljubljane, kjer se lahko razgrajo po mili volji, nikakor pa ne smejo delati nerada in škode ter nesnage po sprehajališčih, namenjenih občinstvu, ki ta dragoceni okras in ponos Ljubljane zna ceniti

in varovati. Če bodo neresni ljudje in otroci še nadalje smetili po parkih, bo morala mestna občina pač poslušati nasvete prijateljev in tudi tujih občudovalcev naših nasadov, naj stražniki in pazniki prisilijo elegantne mamice in tetke, da bodo morale pred obilnostvom po parkih pometati smeti, ki so jih razmetali njih varovančiki.

Gledališče

Drama. Zabetek ob 19. uri: Sreda, 14. maja: »Komedija zmešnjav«. Red B. — Četrtek, 15. maja: »Komedija zmešnjav«. Red Cetrtrek. — Petek, 16. ob 15 »Othelo«. Dijaška predstava. Globoko znizane cene od 14 din navzdol.

Opera. Začetek ob 19. uri: Sreda, 14. maja: »Rusalka«. Red Sreda. — Četrtek 15. maja: »Seviljski brivci«. Red Premierski. — Petek: Zaprto.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Iz Maribora

Novi Nemški trg v Mariboru. Novo vodstvo mestnega gradbenega urada v Mariboru se bavi z novimi načrti za regulacijo mariborskega mesta. Po teh regulacijskih načrtih nameravajo podrti blok stanovanjskih in pa tovarniških zgradb bivše pivovarne Götz. Podrti bodo tudi sedanjo Götzovo dvorano. Na pridobljeno prostoro bodo uredili velik trg, ki bi naj predstavljajal novo nemško središče mariborskega mesta.

Admiral Tegetthoff bo zopet dobil spomenik. Po zaključku prejšnje svetovne vojne so podrti spomenik avstrijskega admirala Tegetthoffa. Na mestu, kjer je nekdanji stal spomenik, pa so pred leti pričeli zidati pravoslavno cerkev, ki je v surovem stanju bila dogotovljena. Nemške oblasti v Mariboru so dale v zadnjih dneh to cerkev podrti. Park na tem trgu bodo sedaj na novo uredili in v njega zopet postavili Tegetthoffov spomenik, ki ga je doslej hranil mariborski muzej.

Gradnja Hutterjevega bloka se nadaljuje. Dela na stanovanjskem bloku, ki ga gradi tovarnar Hutter, niso prenehala. Delavstvo je pri teh delih še vedno zaposleno. — Maribor bo z dograditvijo tega ogromnega stanovanjskega bloka pridobil lepo število najmodernejših stanovanj.

Zivahno delo na razdrtem železniškem mostu. Zadnje dni so na Pobreški cesti pri Magdalenski cerkvi postavili zapore. Prehod po Pobreški cesti so dovolili le onim, ki v predelih ob Pobreški cesti stanujejo, in tistim, ki imajo tod opravke. Na ta način hočejo preprečiti, da bi se okoli železniškega mostu zbirala radovedna zijala in ovirala promet in dela, ki se tam vršijo z največjo živahnostjo. Okrog podrtje sohe na pobreški strani mosta so postavili odre, ki so jih z obrežjem zvezali z dvema mostičkoma, na obdravski promenadni poti pa so postavili visok stolp s skripcem, s katerim bodo dvignili prvi železniški obok, s čimer bo omogočeno naglo popraviljanje mostu in s tem čimprejšnja uvedba normalnega prometa med Mariborom in Celjem. Pri teh delih so zaposleni oddelki nemških tehničnih čet.

Mariborska policija se je preselila v hišo na Slomškovem trgu 18. Dosedanje poslopje mestne policije so pričeli popravljati. Zlasti bodo preuredili vso notranjščino, ki je bila popravila in modernizacije že nujno potrebna. — Tudi hišo na Slomškovem trgu 18 bodo nekoliško obnovili, vendar samo zunanjščino. Z deli so že pričeli.

Osební promet med Mariborom in Ljubljano se zadnje dni občutno zmanjšal. Doselej so namreč med obema mestom potovali kar brez izkaznic. Sedaj pa mora vsak potnik, ki hoče iz Maribora v Ljubljano, imeti posebno potno dovoljenje, ki jih izstavlja policijsko oblastvo.

Iz Hrvatske

Italijansko-hrvatski odnošaji. Zagrebški katoliški tednik »Hrvatska Straža« objavlja zanimiv članek o odnošaji hrvatske države z Italijo. Jadransko morje združuje, ne pa loči obe državi, ki sta bili že davno v ozkih kulturnih in gospodarskih stikih. Nato člankar nadaljuje: »To je bilo v davni preteklosti. Sedanjost pa uči, da je Italija v dneh, ki so bili za hrvatski narod najhujši, sprejela Pavleliča in njegove vstaše in s tem dokazala razumevanje za njegove težnje, ki so se sedaj udeleživle z ustanovitvijo neodvisne hrvatske države. Hrvatska je vstala po dobri volji Duceja in Führerja. Sedaj se bo mogla utrditi in sodelovati pri veliki nalogi preureditve Evrope v duhu in po idealih Mussolinija in Hitlerja.«

Hrvatska narodna banka. V ponedeljek zvečer je bil v Zagrebu objavljen odlok, s katerim se ustanavlja Hrvatska narodna emisijska banka, ki bo imela svoj sedež v Zagrebu. Organizacijo in delovanje banke bodo določile bodoče uredbe. Banka bo prevzela vse delovanje bivše jugoslovanske Narodne banke in bo pod nadzorstvom gospodarskega ministrstva.

Premoženje Židov. V Zagrebu je bil ustanovljen poseben urad, čigar naloga bo, da strogo pazi, da se bodo natančno izvajale vse uredbe, ki so bile doslej izdane proti Židom.

Razmejitev med Nemčijo in Hrvatsko. V tork dopoldne je bil slovesno podpisan nemško-hrvatski sporazum glede mej med obema državama. V ponedeljek zvečer je general Kvaternik priredil banket v čast nemškemu odposlanstvu, ki je skupaj s hrvatskimi delegati končalo razmejitvena dela.

Prvi mesec neodvisne Hrvatske. Ravnatelj »Novega lista« Djumovič je imel v zagrebškem radju govor, v katerem je opisoval delovanje v prvem mesecu življenja neodvisne hrvatske države. V svojem govoru je ostro obsojal srbske režime in bivšo Jugoslavijo, pa tudi framesno, Zide in Hrvate, ki so v službi Londona.

Prodaja perila, čevljev in mila omejena. Od ponedeljka naprej smejo na Hrvatskem prodajati perilo, čevlje in mila le proti nakaznem.

Socialni problemi Zagreba. Socialna vprašanja zadajajo vodstvu zagrebske občine velike skrbi. Na prvem mestu je vprašanje zidanja delavskih stanovanjskih hiš. Ker naj bi bile to možnosti predvsem enodružinske hišice z vrtovi, je treba najti v mestu in neposredni bližini večja zemljišča. V te svrhe je občina že zaplenila v bližini Maksimira 15 ha posestev, ki so jih dobili po prevratu leta 1918 v last bivši prostovoljci. Občina bo skušala tudi večja industrijska podjetja zainteresirati za gradnjo delavskih stanovanj. Drug važen socialni problem je beračenje, ki se je zlasti zadnje čase silno razpaslo. To vprašanje mislijo rešiti na radikalen način: Vse osebe, ki jih bodo zalotili pri beračenju na ulicah ali po stanovanjih, bodo prijeli. Tiste, ki so res siromaki ter se ne morejo drugače preživljati, bodo spravili v posebne zavode, tiste, ki so še sposobni za delo, pa bodo vtknili v posebne delovne edince.

KULTURNI OBZORNIK

Prva umetnostna razstava Slovenskega lika

Ki bo odprta v sredo ob pol šestih pri Bati, je prav posebno pomembna, ker je prva razstava v ljubljanski pokrajini. Prvič bodo tudi razstavili štirje mladi umetniki. Dolgan Milena, komunistka lirčnih figurativnih zasnov, posebno spretnost očituje v tehniki lesa, bo razstavila 7 del. Jakopič Vladimir ima klasično moistroko občuten del s sanjave mehko. Perko Lojze, dobro znani mladinski ilustrator, razstavlja prav za prav kolektivno svoje, mestoma intimne, mestoma monumentalne zasnove, ki delujejo po svoji izvirnosti, priprostosti in globini. Štrekelj Ivan, moister kompozicije, je znan po monumentalnem reliefu v Gluhonemnici, razstavlja lepe plastike. France Krall pa ciklus slik »Slovenska kmetijska svatba«, več slik iz Italije in vrsto plastik v marmorju, lesu in terakoti visokih kvalit. Uvodno besedo spregovori Lojze Perko v imenu mladih razstavljalcev, predsednik Slovenskega lika g. prof. Fr. Krall pa v imenu Osrednje strokovne organizacije mladih slovenskih slikarjev in kiparjev. Občinstvo k otvoritvi in obisku vladno vabimo. Vstopnine prosto.

Seznam priporočljivih italijanskih knjig

Nekaj italijanskih knjig, primernih za učenje jezika ter spoznavanje italijanske kulture. — Ko se je mudil med nami g. prof. dr. L. Salvini, glavni inšpektor v zunanem ministrstvu v Rimu, smo ga zaprosili za informacije o knjigah na italijanskem knjižnem trgu, ki so najbolj primerne za učenje jezika ter spoznavanje kulture. Gospod profesor nam je rade volje preskrbel od italijanskega zavoda naslednji seznam knjig, ki jih je razdelil v naslednje oddelke (opomba: ime v oklepaju pomeni založbo): 1. Začetne italijanske slovnice za tužce: C. Brighenti e A. Roncari: La lingua italiana insegnata agli stranieri. (Mondadori.) Priporočljiva je tudi: La grammatica di P. Mix ed. (Bemporad.) 2. Italijanske slovnice za napredujoče: Tralbalza Alodoli: Grammatica degli italiani. (Sansoni.) 3. Vaje: G. Lipparini: Esercizi per la grammatica della lingua italiana. (Signorelli.) 4. Šolske antologije: G. Raniolo: Antologia italiana. (Sansoni.) G. Sozzi: L'ascesa. (Paravia.) Tralbalza — Zucchetti: Su le vie maestre. (Paravia.) 5. Antologije za tužce: G. Zoppi: Antologia della letteratura italiana ad uso degli stranieri. Vol. I° Scrittori contemporanei. Vol. II° Scrittori dell'800. (Mondadori.) Angioletti Antonini: Narratori d'oggi. (Vallecchi.) 6. Antologije za napredujoče: Targioni Tozzetti: Antologia della poesia italiana. (Giusti.) L. Russo: I Classici italiani. Vol. I° e II°. (Sansoni.) G. Lipparini (20 zvezkov). (Signorelli.) 7. Posebne antologije: Papini Pancrazi: Poeti d'oggi. (Vallecchi.) Falqui Antonini: Scrittori nuovi. (Carabba.) Falqui: Capitoli per una storia della prosa d'arte. (Panorama.) Folgore: Splendore della poesia italiana. (Hoeppli.) O. Giscobbi: Poeti italiani d'oggi. (Carabba.) 8. Slovarji: L. nuovissimo Melzi. (Valardi.) Mestica: Dizionario della lingua italiana. (Paravia.) A. Panzini: Dizionario moderno. (Hoeppli.) Priporočljivi so tudi slovarji, ki so jih sestavili: A. Gatti; Rigutini e Fanfani; Petrocchi. 9. Posebni slovarji: N. Tomaseo: Dizionario dei sinonimi. (Bietti.) Tudi slovarji tehničnih ved (Hoeppli.) 10. Izdaje klasikov: Classici s komentarji v izdajah založb Sansoni, Hoeppli in Garzanti. 11. Šolske italijanske literaturne zgodovine: Donadoni: Breve storia della letteratura italiana. (Signorelli.) Galletti Alterocca: Storia della letteratura italiana. (Principato.) 12. Italijanske lit. zgodovine za napredujoče: Rossi: Storia della letteratura italiana. (Vallardi.) De Sanctis: Storia della letteratura italiana. (Signorelli.) 13. Italijanska zgodovina: G. Volpe: Storia dell'Italia degli italiani. G. Volpe: L'Italia in cammino. (Treves.) Pini Bresadola: Storia del Fascismo. (Vallecchi.) 14. Zgodovina umetnosti: Priporočljivi so teksti: Valerija, Mariani, Mottina, Rossija in zemljevidi Ojeta in Damija. — Vse te knjige se lahko naročijo tudi po naših knjigarnah. Tudi Institut za italijansko literaturo v Ljubljani, kateremu smo hvaležni za ta seznam najboljših italijanskih knjig za splošno kulturno informacijo, bo šel gotovo vsakemu rad na roko.

Dva nova nastopa v Operi

V sobotni predstavi Nicolajevih »Veselih žen windsorskih« sta nastopila dva nova pevca: namesto g. Betetta je kreiral vlogo Falstafa g. Zupan, vlogo Fentowna pa g. Rakovec namesto g. Sladoleja. Zanimal nas je predvsem mladi tenorist g. Rakovec, ki smo ga imeli v letošnji sezoni večkrat prilikom poslušati v manjših vlogah, kakor n. pr. v »Carmen« in »Rusalki«, kjer je dosegel prav lepe uspehe ter nam pokazal vrednost pevskega materiala. Tudi ob zadnjem nastopu je g. Rakovec izpričal možnost, da se lahko razvije v dobrega pevca izrazito lirčne barve, kakršnih nam je potreben in ga nimamo še do danes. Pri pevcu je ugotoviti, da ima prav lep glasovni material, mehke, lirčne barve s srednje velikim obsegom, ki bi se s smotrnim šolanjem lahko še povečal — v smislu popolnejšega in toplejšega zvoka proti višini. Ta je namreč še nedovolj razvita, toni so krčeviti, zgubijo na svoji širini in prodornosti z ozirom na boljše srednjo in nizko lego. Petje trpi na še ne uvečarjenem pravilnem dihanju in na neracionalno uporabljajoči sapji, ki je zlasti za višinske tone pevca preveč uporabna. Druga napaka, ki se izkaže iz prva je ta, da si pevec skuša pomagati z mskulaturjo, ki je za pravilni funkciji pevskega organa samo v oviro; od tod tieta krčevitost v višinah in suh zastal ton, ki ne more zadobiti v sproščenosti prave zvočne globine v prostoru. Vokali so dokaj jasni, izgovorjava razumljiva, vendar silijo toni v neko prisiljeno pokrivanje. Kar se tiče muzikalne kulture, je nastop g. Rakovca pokazal uspeh: lepo je oblikoval frazo, pevška črta je potekala mirno in v pravilnem pojmovanju muzikalne interpretacije, tako da je melodija ohranila svo dano lepoto, k čemur je pripomoglo upoštevanje dinamičnega stopnjevanja, točen rytmus in agogika. Vse to je združevalo melodične črte v svojo napetost in sproščenost; to izpričuje nadarjenost pevca. Dasi ne moremo govoriti še o visoki popolnosti, je vendar njegov pevski nastop dosegel uvaževanja vreden nivo, kar naj bo pevcu v veselje za nadaljnje delo in prizadevanje. Tako seveda, pač ne moremo govoriti o igri; za veliko manjši uspeh v tem pa ga opravičujeta dva razloga: odrska nerutiranost mladega človeka in pa nekaka uskočitev brez režijskih izkušenj. Upam, da se bo oblikovalec v bodoče za igro bolj zavzel. Tudi njegov nastop izpričuje, da imamo pevskih talentov doma dovolj; dajte jim prilike za šolanje in dobrih pedagogov! G. Zupan je v glavnem z malimi izjemami izoblikoval Falstafa v podobi že poznane interpretacije g. Betetta, ki ga pa po prepričljivosti

R. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

195.

196.

197.

198.

V bojni črti med srbskimi četami in ustaši

Dobre pol ure nismo opazili ničesar nenavadnega, razen nekaj pobitih konj, ki so ležali v cestnem jarku. Dež je padal vedno gosteje in nad vso rovno in siromašno ter kamenito pokrajino se je pričela spuščati tanka plast sivkaste megle. Zoprn jutro. Preden se je pričela cesta spuščati v dolino k Neretvi in v Čapljino, nas je na mestu, kjer se planina in se striktno drže malo bolj približata, ustavila vojaška straža. Ze na prvi pogled smo uvideli, da se s temi možmi ni šaljiti. Bili so preprosti navadni ljudje, ki so komaj prebrali naše legitimacije. Taki so najvernejši. Ne spuščajo se dosti v pojasnila in se striktno drže samo navodil, ki jih imajo od svojih predpostavljanih. In za takega človeka so vsi sumljivi, razen oseb, ki jih morda sami poznajo. Zato je tudi naše legitimacije večkrat prelistaval starejši narednik, gledal fotografije, jih primerjal z obrazi, nato pa še vsakega preupal, če ne bi nosil s seboj orožja. Tu je šel tudi moj Mauser. Prepričan sem bil in z mano vred vsi tovariši, da bo varno spravljen pri omenjenem naredniku do prihoda italijanskih ali pa nemških čet. Dalje tudi njega ne bo varoval. To sem sklepal iz isker, ki so kar švigale iz njegovih oči izpod močnih obrvi. Kar hlasi in je po njem in večkrat ponovil besede »Ovamo, ovamo«. In ga je vtaknil v žep. Škoda ga je bilo. Je pa bilo bolje, da mi ga je vzel ta, kakor pa da bi bil z njim prišel še v Čapljino. Vojaška straža nam je pobrala tudi vse ostale stvari, ki so le malo spominjale na vojaštvo. Tako so tovarišu Zoru pobrali čutarico, ki smo jo rabili za vodo, koc, ki so mu ga v Čačku dali za pot, in še nekatere drobnarije.

Položaj nam je postal takoj jasen, kakor hitro smo se malo razgledali naokoli. Na obeh straneh ceste smo opazili vojaštvo v popolni opremi. Z naperjenimi puškami in strojnicami so ležali skriti v dežju za skalami in kamenito ograjo. Nekatere strojnice so bile obrnjene na cesto, druge pa na obe planini na obeh straneh Neretve. Položaj le ni bil tako rožnat, kakor so nam ga slikali ljudje v Čapljini. Vsi smo se spogledali in iz oči drug drugega smo brali: »V lepem in varnem položaju smo se znašli. V vojni črti med srbskimi četami in ustaši.« Medtem je vojaška straža le končala s pregledom ter nas pustila dalje z besedami »samo brže i bez zadržavanja«. Prav nič nam ni bil potreben ta nasvet. Sami smo namreč hoteli vse po. Čimprej od tu in čim dalje. Voznika smo prisilili, da je pognal svoje kljuse. Zavijali smo ravno v dolino. V tistem trenutku so pričele regljati za nami strojnice. Pozneje smo zvedeli, da so srbske čete pričele streljati v planine, od koder so pričakovale napada ustašev. Voznik se nam je pričel puntati, da ne bo več vozil dalje. Vsi smo skočili nadenj in ga prisilili, da nas mora spraviti v mesto. Njegova želja se mu je par sto metrov dalje le spopolnila. Samo ne tako, kakor je mislil on. Z bližnjega griča smo namreč začuli ostru povelja: »Stoj, inace ćemo pučati!« Na mestu smo obstali. Poskakali smo v voza in čakali skupino vojakov, ki je prihajala k nam. Obstopila nas je, nas vprašala kam potujemo in nam velela, da se moramo javiti pri prvih hišah novi straži, ki nas bo odvedla dalje. Konja in voz je pa zaplenila. Ni niso pomagale prošnje fantičke, ki nas je vozil in ki je v strahu trepetal, če bo še lahko pripeljal svojo koblico domov. Konja so nato odpeljali v stran ter ga porabili za prevažanje lahkih topov na položaje, od koder so potem streljali v kraje, kjer so bili ustaši v premoči in jih drugače niso mogli razpršiti. Fantičku smo plačali 100 dinarjev za vožnjo, pobrali svoje stvari in odšli peš dalje. Ze pri prvih hišah smo opazili, da očitnega prebivalstva v mestu skoraj ni. Po vseh hišah so bili samo vojaki,

ni dosegel, vendar je njegova kreacija sprejemljiva in zadovoljiva. Le pri drugi potegavčini pade igra v neverjetnost preveč čilega poskakovanja starke, kar je spričlo situacije nesmisel. Pevsko nas ni moglo zadovoljiti; pogrešali smo veliko, kar nam je dal g. Betetto. Druge vloge so bile v običajni zasedbi; prvenstvo je imela gđ. Heybalova, ki je bila boljše kot na premieri; dalje so bili prav dobri še gg. Lupsa, Dolničar, ki vedno boljše poje, gđ. Polajnarjeva, g. Janko, ga. Kogejeva in drugi. Diriziral je g. A. Nefat. Oba zborova dobra. Vendar predstava v celoti ni potekala tako dobro, kakor smo bili navajeni. Najboljša je pač bila zaključna scena.

ki so nas zopet legitimirali, nato pa s stražo odpeljali v mesto na postajo. Po ulicah so patrolirali prav tako močni oddelki vojske, vsa važnejša mesta so pa bila zastražena. Predvsem most in javna poslopja. Nekatere hiše so bile oprskane od krogel iz pušk, nekatere pa tudi poškodovane od topovskih granat, s katerimi so ustaši streljali na srbske čete, ki so držale v svojih rokah mesto. Za borbo so pa Srbi uporabljali predvsem gojenice podoficirske šole in čotnike, ki so jih pripeljali iz drugih krajev. Med poljo nam je stražnik, ki nas je vodil, tudi pripovedoval, da so bili boji precej ostri. Pravili so nam tudi, da ustaši ne morejo imeti med seboj dobro izvežbanega moštva, ker bi bili drugače lahko z orožjem, ki so ga imeli na razpolago, zdobili vse v prah. Ustaši so še vedno držali v rokah postojanke, s katerih so lahko streljali na vojsko v dolino.

Tudi na postaji smo uvideli, da smo zašli v najkritičnejši položaj. Četniki ti prav ne vorjamejo, ker si Slovenec, ustašem bi pa bil lahko postal sumljiv zato, ker bi te bili dobili med četniki in ostalo srbsko vojsko, proti kateri so se borili. Narednik, poveljnik straže na postaji, surovina od glave do pet, nam je določil mesto ob zidu postojanke poslopja. Brez njegovega dovoljenja se nismo smeli premakniti. Poveljnik postaje je bil le malo pametnejši in nam je dovolil, da smo lahko za trenutek stopili v bufet, pojedli malenkost in popili brizgane. Tudi stražniku smo postregli z njim, ker brez njega nismo smeli nikamor, še na stranišče ne. Vrnili smo se zopet na staro mesto, kjer nas je pričel stolažiti eden od stražnikov z besedami: »Če ste naši, boste dobili vse, kruha in brano, če pa držite z onimi — mislil je na ustaše — pa tole.« Pri teh besedah je pokazal na karabinko, ki jo je premetaval iz roke v roko in se z njo igral. Medtem so vojaki gonili na postajo moze, žne in fantičke, ki so jih polovili še v metju in njegovi okolici. Polovili so vse, za kar so samo malo slutili, da bi moglo biti v zvežah z ustaši. Zaslisevali so jih v sosednji sobici od čakalnice tretjega razreda, v katero so pozneje tudi nas napodili in nas iz nje niso pustili do devete ure zvečer. Še danes se zgrozim ob spominu na tiste ure, ki smo morali poslušati vpitje teh ljudi, ki so jih v sosednji sobi zasliševali. Pozneje so jih zopet nekam vodili. Vse seveda močno zastraženo. Med njimi so odpeljali tudi starejšo gospo, katero so dolžili, da je prejšnjega dne streljala z revolverjem na vojake. Bila je Francozinja, ki je bila prišla šele pred letom dni v te kraje, ki so se ji tako prikupili, da se je v njih stalno naselila in je živela med Hrvatmi. Mislim, da je tiste trenutke zadnjč gledala beli dan in mesto, v katerem je živela, ker jo je straža podila pred sabo z besedami »brže, brže baba, da se što pre ohladiš«. Videli smo tudi, da je glavno vlogo pri obremenjevanju ljudi igrala sodrga, ki je vsakogar videla, kako je streljal ali pa nosil orožje, žene pa skrivale ustaše in jim nosile poročila o številu in moči vojaštva v mestu. Ljudje so preklinjali in prisegali, da niso imeli z ustaši nobenih zvez, pa ni dosti zalegla njihova beseda, ker je bila vedno »verodostojna« omenjene družali.

Očitno smo bili tudi mi zaprti v čakalnici, ker je brez straže nihče ni smel zapustiti. Z nami je bilo še nekaj civilistov od drugod. Omenjeni narodnik je vse postavil na eno stran, druga stran je pa morala biti prosta za moške, ki so jih polovili, ali so se pa sami javili in so jih mislili odpeljati dalje ter z njimi spopolniti vrzeli v raznih četah. V popoldanskih urah nas je vrglo iz dremavice streljanje iz topov. Vedeli smo takoj, da strelja vojska na ustaške oddelke v hribovju. Drugače jih tudi ni mogla razgnati, ker so bili pred streli iz pušk in strojnic zelo dobro zavarovani. To pa še ni bilo najhujše, čeprav smo se bali, da bodo pričeli odgovarjati tudi ustaši. Pa so k sreči mirovali. Toda pozneje nam je postalo malo tesneje pri srecu. Nekje v bližini so pričeli zvoniti. Napoved letalskega napada. Mi pa v čakalnici na sami postaji in je nismo smeli zapustiti. Vsi smo začeli protestirati, da nas naj puste na prosto, toda narednik je stopil samo med vrata in edin njegov odgovor na naše prošnje je bila beseda »mir«. Umaknili smo se malo v stran od šip in iskali zavetja v kotu. Dobro smo zavarovani, smo si mislili, na sami postaji, ki jo letala najprej bombardirajo. Zopet smo imeli

srečo. Letala se niso zaustavila nad mestom in so letela dalje. O nastopajočem razsulu vojske nismo imeli pojma. Proti večeru smo opazili, da je od Huma pri Dubrovniku privozila samo lokomotiva z vojaškim kurirjem, ki je nosil s seboj pismo ter ga izročil poveljniku mesta na postaji.

Čakanje v čakalnici je šlo že vsem na živce. Ze v normalnih razmerah se človek, če le mogoče, izogiba čakalnic na postajah. Pa si nismo mogli pomagati, ker ni hotel nobenega sprejeti poveljnik postaje. Padla je bila že globoka noč, ko sva z Ulago le preprosil stražnika, da naju je odvedel do njega. Sprejel naju je v pisarni postajenačelnika. Bil je rezervni kapetan. Drugače dobra duša, ki je samo v političnem pogledu imel čudne pojme in nazore o ureditvi države. Zaradi akcije ustašev je naravnost divjal. Misel nanje je zadoščala, da se je znesel nad Hrvatine in tudi Slovence. Ene kakor druge je dolžil, da so krivi poraza, ki ga bo doživela država. Tako Hrvatine, kakor tudi Slovence so po njegovem mnenju Srbi razvabili, kakor razvabili mati svojega prvorojenca. Hrvati in Slovenci so znali pobrati vse, tako da so Srbi ostali berači. Zaradi katoliškega prebivalstva v mestu in okolici je seveda valil vsa krivico za nastale dogodke na Rim in na rimokatolike. Po taki izpovedi mu je bilo lažje ter nama je nato postregel še s kruhom in končno povedal, da bo vlak odšel naslednje jutro, t. j. v četrtek dne 17. aprila. Ker se je medtem čakalnica napolnila do zadnjega kotička s ljudmi in ni bilo niti misliti na kakšno spanje, sva ga z Ulago prosila še to, da nam je dovolil vstop v ambulanto, ki je bila tudi na postaji. Tam smo tudi predremali noč. Z nami je bil tu tudi znanec iz Belgrada, drugače domačin, ki je odhajal v Trebinje na vojaško poveljnico. Stalno nas je nagovarjal, da bi naj šli z njim, da bo tam med Srbi varnejše. Mi smo pa hoteli ravno narobe. On se je kot Srb bal Hrvatov, mi pa Srbov. Zato smo ostali le pri svojem starem sklepu, da se čimprej izgubimo iz teh krajev.

Ponoči so vojaške oblasti v največji tajnosti pripeljali na postajo vlak in vanj vkrcale vso vojsko, ki so jo imele v mestu, okolici in po hribovju in v borbi proti ustašem. Vlak so obročili s strojnicami, katerih cevi so štrlele iz vseh tovarnih in osebnih vagonov. Na odhod vlaka nas je opozoril prijatelj našega znanca, ki je prihitel v zadnjem trenutku v ambulanto ter sporočil, da bo vlak vsak trenutek odšel. Skočili smo vsi pokonci, v največji naglici pobrali svoje stvari in se pognali v prve vagone za lokomotivo. Očitno so nas hoteli pustiti na postaji. Zato tudi nihče ni prišel po nas od tistih ljudi, ki so nam zvečer zagotavljali, da nas bodo poklicali. Naš znanec se je stalno vpraševal, kaj naj pomeni umik vojske, ker je umik res bil. Odgovarjali smo mu, kar je moralo postati jasno vsakomur, da so ali dobili ustaši taka pojačenja, da se bližajo zopet mestu, ali pa, da so italijanske in nemške čete že v bližini. Še istega dne smo ugotovili, da so bila naša predvidevanja točna, ker so še tega dne italijanske in nemške čete zasedle vse kraje in pokrajine v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Pred vlakom je vozila lokomotiva kot izvidnica, ker se je bilo bati, da bodo ustaši razrušili progo. Ko smo zavozili iz mesta na prosto, je vojaštvo sprožilo strojnice, ki so regljale v temno in gluho jutro. Še nižje smo se sklonili in trepetali pred mislijo, da bodo kje iz zasede pričeli streljati na vlak tudi ustaši. Vse bi nas bili lahko pobili zaradi ugodnih položajev, ki so jih imeli povsod v svojih rokah. Vlak je vozil silno previdno ter je vlakovodja pognal hitreje lokomotivo šele potem, če mu je izvidnica dala znak, da je proga nepokvarjena. Nekaj postaj pred Humom smo srečali vojaški transport. Vlak je bil nabito poln razoroženega vojaštva, ki je potovalo proti Čapljini. Vsi so vpili! »Kuči, kuči, nema više rata, vlada pobega v inostranstvo, vojska kapitulirala!« Torej popolno razsulo. Države ni več. Razoroženi vojaki so nam v naglici povedali še to, da se vračajo iz Nikšića.

Potovanje od tu dalje je bilo prav tako strašno in nevarno, kakor do te postaje. Vojaštvo z oficirji vred je podivjalo in je pričelo streljati iz pušk in strojnic ter metati ročne bombe in granate. Koliko nesreč bi se bilo lahko zgodilo! Zato smo se na Humu res oddahnili, ko smo lahko zapustili ta transport podivjanega vojaštva in se na peronu pomešali med civilno prebivalstvo. Hijo smo tudi dobili zvezo z vlakom do Uskoplja, odkoder smo jo peš mahnilo na Dubrovnik. Joško Krošelj.

195.
»Vlačuga! Nesramnica! Kristus tvoj Bog te izročil peklu! Lovča! Zadnji pes v barbarih je vrednejši od tebe, ki si na tronule

196.
Nekaj dni pozneje je Epafrodit podkupil caričinega suznja Spiridiona, da ga popelje v Iztokovo ječo.

197.
Še istega dne je govoril Epafrodit staremu Slovencu-vojaku: »Danes bomo osvobodili Iztoka!«

Sloven: »Mi smo pripravljene in bomo čakali v tvoji konjušnici.«

198.
Na predvečer pokliča Epafrodit Numido: »Numida! Nočoj greva v Teodorino temnico, da rešiva Iztoka. Straža je podkupljena!« Numida: »Za vsak primer bom vzel s sabo nož.«

OGLASI

V NAJBOLJ RAZŠIRJENEM DNEVNIKU IMAJO NAJVEČJI USPEH! ZATO OGLASUJTE V »SLOVENCU«.

Mali oglasi

V malih oglasih volja vsaka beseda i din; ščitovanjaki oglasit 3 din. Debele tiskane naslove besede se računajo dvojno. Najmanjši mesečni mali oglas 15 din. Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka poltintna vrstica po 3 din. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Dobe:
Perfektno kuharico mlado, z dobrim spretnostmi, sprejemom. Poudarba pod »Dobra služba in plača« na upravo.

Iščem kmečko dekle
pridno in pošteno, ki je va. Jena kmečkih in gospodinj-skih del. Plača po dogovoru. Ivan Krušič, Ljubljana, Bezenškova ulica 10. (b)

Službe

Istejo:
Šofer (autista) išče službo. Gre tudi za slugo ali sileno. Govori slovensko in italijansko. Na slovo v upravi Slovenca pod št. 7430. (a)

Uvajenci

Tapetniškega vajenca
poštenih staršev, sprejemom. Ivan Habič, Poljanska 17.

Poizvedbe

Komu je kaj znano
o Praprotniku Antonu, ki je služil pri L. pion. vodu vazduhoplovstva, kasarna Kraljice Marije, Smederevska palanka, prosimo, naj sporoči Praprotniku Jožetu, Ljubno 79, Gorenjsko. Vse stroške, ki bi jih imel, dobi povrnjene.

Vse Slovence

bivajoče pred vojno v Čačku in ki so se vrnili nazaj v Slovenijo, naprošam, kateri ve kaj povedati v Jeretu Bogomirju; uslužben je bil v kafani »Cara Lazar«. Sporočila proti povrnitvi vseh stroškov v Strelško ulico 10-L, Jere. (e)

Luč in tema

»Vi hočete, da ji jaz to rečem?« sem pristavil. Kaj ne morete vi sami tega storiti?«
»Eleonora meni ne zaupa.«
Tega ji nisem mogel verjeti, ker v njenem obnašanju je bilo nekaj nerazumljivega. Ne vedo, kaj bi ji odgovoril, sem dejal:
»To je veliko zlo. Reči ji mora nekdo, da je v teh okoliščinah najboljša prava pot.«
Mary je spet zajokala.
»Oh, kaj je moralo priti na me! Ali že ni dovolj strašna nesreča, da je umrl ujec tako grozno smrti — in sedaj še moja sestrična...«
Nežno sem ji stisnil roko, to jo je vzbudilo. Prenehala je in ugriznila se je v ustne.
»Gospodična Leavenworth,« sem ji šepnil, »upajmo najboljšo. Prepričan sem, da se zastoj plašite. Če se nič novega ne pojavi, je gospodična sestrična izven vsake nevarnosti.«
Spregovoril sem te besede samo zato, da bi zvedel, kaj ona misli o vsej stvari, in dosegel sem bil svoj cilj.
»Nič novega? Kaj se more še pojaviti, ko je ona popolnoma nedolžna?« Naenkrat kot bi bila prišla na novo misel. »Gospod Raymond,« se je obrnila proti meni, da so njene halje za dele ob moja kolena, »zakaj niso mene še kaj vprašali? Jaz bi mogla dokazati, da moja sestrična večeraj ni storila niti koraka iz svoje sobe.«
»Vi to morete?« — Kaj naj si mislim o njej? »Da, moja soba je bližja stopnicam nego njena. Če bi šla iz sobe, ki morala iti mimo moje sobe, in jaz bi jo bila čula.«
»Te ni ravno potrebno,« sem odvrnil žalostno... A nimate drugega dokaza o njeni nedolžnosti?«

Morsko travo

od 3 din dalje nudi tvrdka Sever & Komp., Ljubljana. (1)

Stanovanja

Oddaje:
Enosobno stanovanje s pritrilnimi oddaj za 1. junij solidni stranki. — Po vsetova ulica 72.

Posestva

Parcelo ob glavni cesti
prodam po ugodni cenil. Merl ca. 700 m². Naslov se iše v upravi Slovenca pod št. 7426. (b)

Hiše, parcele

pri prodaji ali nakupu - posreduje najhitreje in najvestneje. - Pojasnila brezplačna in brezobvezna. Zajo Andrej, realiteta pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva 10, tel. začasno 33-64.

Prodaj hišo

v Zalogu, 4 minute od postaje. Naslov v upravi Slovenca pod št. 7421. (d)

Njivo 6950 m² po 30 par

Sv. Križ - Ljubljana, oddam. Polzeve so: Tavčar, Ilirska ulica 12.

Kupimo

Košnjo po deteljah
kupim. Javite na naslov Ivan Krušič, Ljubljana, Bezenškova 10. (k)

Prodamo

Prvovrstne sveže beluške
dobite vsak dan v lekarni Hočevar, Šiška, tel. 34-51.

Iščem konja z žigom 53,

prama, 14 let staroga, slabe grive in repa, razpuščen v Hinjah, jahal ga je proti Ljubljani neki odjutan, kateremu je bil za slugo Bambič Franc. Prosim javiti proti nagradi Knavsu Karolu, Hrib št. 39, Loški potok.

Velika trgovska hiša

trinadstropna, z velikimi trg. prostori in lepimi stanovanji, ob najprometnejši cesti v središču Ljubljane **takoj naprodaj.**
Samo pisarne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovska hiša« št. 7389

Živali

Psa, dobrega čuvaja
kupim. Viktor Grmek, Zg. Hrušica 14, p. Dobrunja. j

Lovska psica

se je zatekla. Vrne naj se proti povrnitvi stroškov v Pražakovi ul. 10, Florjanec.

U najem

Trgovski lokal
se odda v najem s 1. junijem v Ljubljani 7. Černe-tova 23. Polzeve se pri Iv. Krušič, Bezenškova ulica 10, Zelena jama, tel. 34-91. (n)

Poizvedbe

Dobro nagrado dobi
kdor mi pove za konja št. mla, 158-178, št. 4 ali brez. Ljubljana, hotel Slon, soba 201.

Pozor

Vem za številke konj kje se nahajajo: 123, 162, 48, 13, 94, 27, 18, 76, 80, 96, 203, 85, 57, 209, 273, 110. Naslov: M. Kocjan, Mivka št. 11, Ljubljana.

500 din nagrade

dam tistemu, ki mi sporoči, kje se nahaja konj fuka, ime mu je Pubi, srednje težak, star 7 let, s liso na glavi, ostrizane vinice, je, s grivo na obe strani, stari žig 1034, rep iz srede odrezan. Jakob Rotar, Brezovica 22 pri Ljubljani.

100 din nagrade

dobi, kdor polzeve, kje se nahaja kobla fuka, udarec od kopita na levem pleču, zadnja noga nad kopitom debelejša in ostrizana; za tuje malo huda. - Sporočiti na naslov: Bogdan Mihelič, urar, Mostni trg 17, Ljubljana. (e)

1000 din dam

kdor mi pripomere do mojega konja »Fuka« s belo liso na glavi, desno oko v kotu plavkasto, levo uho presekano, štev. 1204: Anton Kovačič, pečarstvo, Viška ul. 2. e

Iščem konja z žigom 53,

prama, 14 let staroga, slabe grive in repa, razpuščen v Hinjah, jahal ga je proti Ljubljani neki odjutan, kateremu je bil za slugo Bambič Franc. Prosim javiti proti nagradi Knavsu Karolu, Hrib št. 39, Loški potok.

Iščem kobilo

črno pramo, malo muhasta, zadnja desna noga bela, rep kratak in širok, žig 569, visoka 160/172 m, oddana 4. basteriji v Ljubljani. - Dalje konj fuka, rujav, svedro na glavi, rep prikrajšan, žig 53, visok 160/188 cm, oddan v škofji Loki s vozom in vprego. - Sporočiti proti nagradi Francu Babniku, Zg. Kašelj 35, D. M. Polje.

Konj »Pubi«

se pogreša, zadnja desna noga bela, srednje težak, na glavi ima belo liso, žig »03«; na veliki četrtek je bil konj odgnan iz Ljubljane proti Dev. M. v Polju in prodan. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosil, naj javi proti nagradi 500 din na naslov Iv. Krušič, Ljubljana, Bezenškova ulica 10. (e)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

z opremo. Ena srednje teška, čista prama, stara 8 let, žig št. 1836; druga bolj teška, svetla prama, s okno in dolgo liso na glavi ter lišajem v repu, stara 7 let, žig št. 1837. Sporočiti proti nagradi 1000 din za vsako na Mihaela Brenčiča, p. Rovte št. 3. nad Logatec. (e)

500 din nagrade

dobi, kdor najde konja fuka, žig 3909, s liso na čelu in napete glave, srednje visok, pokončne nože, zadnje noge pod kolonom malo bele, zelo žive narava. Oddan je bil v Dravljah, razpuščen na Mokrem polju v občini Brusnice na Dol. - Sporočiti na naslov: Anton Zabukovec, Podpeč 22, pošta Videm-Dobrepolje. (e)

Iščem dve kobili

z opremo. Ena srednje teška, čista prama, stara 8 let, žig št. 1836; druga bolj teška, svetla prama, s okno in dolgo liso na glavi ter lišajem v repu, stara 7 let, žig št. 1837. Sporočiti proti nagradi 1000 din za vsako na Mihaela Brenčiča, p. Rovte št. 3. nad Logatec. (e)

Italijanščina brez učitelja

Malo je stanovanj, kjer bi bile vse sobe enako velike: ena je manjša, druga je večja od druge. Da to lahko izrazimo, moramo pridevnik, ki lastnost oznamuje, stopnjevati.
V slovenščini stopnjujemo na primer takole: lep, lepši, najlepši, to je, s obrazili, ki jih natakamo na pridevnik. Stopnjujemo pa tudi z opisovanjem: znan, bolj znan, najbolj znan. Na ta drugi način stopnjevanja se sklicujem, ko vam hočem razložiti stopnjevanje italijanskih pridevnikov. Italijan ne stopnjuje z obrazili, ampak z opisovanjem. Slovenski bolj se glasi v italijanščini più (izg. piú), Torej stopnjujemo: bello, piú bello, il piú bello, bella, piú bella, la piú bella.
Kakor veste in vidite, imamo tri stopnje (1: osnovnik, il positivo; 2: primernik, il comparativo; 3: presežnik, il superlativo). Zadnja stopnja ima v italijanščini dve obliki; poleg »il piú bello«, »la piú bella« rečemo namreč tudi il bellissimo, la bellissima.
Prvo obliko imenujejo superlativo relativo, drugo pa superlativo assoluto. Le-ta se tvori tako, da se pridevniku v osnovniku odpadne končni samoglasnik -o ali -a (pri grande in podobnih pridevnikih se odpadne -e) ter pritakne končnica -issimo za moški, -issima za ženski spol. Superlativo assoluto se imenuje tudi »relativo«. Slovensci smo vajeni stopnjevanja »navzgor«: lep, »bolj« lep, »najbolj« lep... Italijan pa stopnjuje tudi »navzdol«: lep, manj lep, najmanj lep. Manj se izraža z meno (izg. ménjo): bello, meno bello, il meno bello, bella, meno bella, la meno bella.
Ne piú in ne meno se ne spremenita. K stopnjevanju šteje Italijan še tako imeno-

vano primerjavo; tako lep kakor — così bello come; toliko lep, kolikor — tanto bello, quanto.
V slovenščini imamo nekaj pridevnikov, ki se stopnjujejo nepravilno, na pr.: velik, večji, največji. Tudi italijanščina ima nekaj takih pridevnikov. To so:
dober, buono — piú buono ali migliore — bonissimo ali ottimo;
slab, cattivo — piú cattivo ali peggiore — cattivissimo ali pessimo;
velik, grande — piú grande ali maggiore — grandissimo ali massimo;
majhen, piccolo — piú piccolo ali minore — piccolissimo ali minimo;
visok, alto — piú alto ali superiore — altissimo ali supremo ali sommo;
nizek, basso — piú basso ali inferiore — bassissimo ali infimo.
Kadar primerjamo dve osebi ali stvari glede česar koli, pravimo v slovenščini: »Vi ste višji kakor Franc« ali »od Francéta«. Ta slovenski »od« ali »kakor« izražamo tudi v italijanščini s di ali s che:
1. Če sledi slovenskemu »od« ali »kakor«: a) samostalniki s spolnikom ali brez njega, b) zaimek,
ter primerjamo lastnosti dveh oseb ali stvari, potem uporabljamo di: Voi siete piú alto di Francesco. Voi siete piú alto di lui.
2. V vseh drugih primerih rabimo che: Abbiamo piú pióggia che sóle — imamo več dežja kakor sonca. Lo zio è piú malato che sáno — stric je bolj bolan kakor zdrav. Il pádre fúma piú che il figlio — oče kadi bolj kakor sin. È méggio póco che niente — bolje malo kakor nič.

Kolesa

Damsko in moško kolo
lahka, športna, luksuzna modela, tovarniško nova, za seho nizko ceno naprodaj. - Generator delavnica, Ljubljana, Tyrševa 12. (j)

Pouk

Učiteljica
z italijansko diplomno poučuje italijanščino. Pride na dom. Ponudbe na upravo Slovenca pod »italijanščina« - 7371.

Sobe

Sobo
prazno ali opremljeno, veliko, s souporabo kopalnice oddam v središču mesta. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 7391.

Razno

Monograme za robce
in perilo, gube, gumbe, nico, entel, ažur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje obkles, vezenje perila.
Matek & Mikeš
Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union

Zavese za zatemnitev

praktične in poceni dobavlja
Daniilo Puc
tapetnik
Slovska ulica št. 9.

Dober red.

»Oče, v računstvo imam štiri.«
»No, si se vendar malo popravil. Kako pa je bilo?«
»Za nalogo sem dobil dve, nato sem bil vprašan in sem zopet dobil dve.«

Avto-motor

Motorno kolo
znamke »Puche 200, evr št. 4727, št. motorja 94727, 180cm. Kdor mi kolo prijelje ali sporoči, kje se nahaja, dobi 500 din nagrade. - Fr. Grebeno, trgovec, Podpeč pri Prešerju.

Gassogene »Cizerelle«

si pustite montirati na vaš osebni ali tovarni avtomobil ali stabilni motor, in se potem vozite z domačim ogelom, katere voznja je dovoljena. - Generator delavnica, Tyrševa c. 12. (f)

»SLOVENEČ«

prihaja v mnoge slovenske družine neprekinjeno že nad 50 let. — To je dokaz zvestobe do starega prijatelja, zaupanja v njegovo zanesljivost

Zahtevajte »Slovenca« na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava »Slovenca«, Kopitarjeva ulica št. 6, Ljubljana

iščite razjasnitve dogodka izven obitelji že zaradi naše časti, a potem,« pri tem me je pogledala s pogledom, ki bi omečil kamen, »prosim vas, storite to meni na ljubo!«
V tem je vstopil Gryce.
»Prosim za moment, gospod Raymond,« me je poklical.
Srečen, da sem se rešil svojega neugodnega položaja, sem se rad odzval njegovemu povabilu.
»Kaj se je zgodilo?« sem naglo vprašal.
»Sklenil sem vas vzeti za svojega zaupnika,« mi je dejal detektiv. »Dovolitel! Gospod Raymond — gospod Fobbs.«
Spoštljivo sem se naklonil uradniku in željno sem pričakoval, kaj mi bo sporočil, kakor sem bil radoveden, da čujem, kako mi je bilo v družbi s človekom, katerega imenujejo policijskega vojuna.
»Stvar je važna,« je pričel Gryce, »a ni gotovo potrebno, da vas spominjam na to!«
»Ni potrebno.«
»Potem izvolite, gospod Fobbs, s svojim pripovedovanjem.«
Tako je spremenil Fobbs svoj obraz, ki je spremenil izraz samozavesti in važnosti. Položil je roko na prsa in oprezno pričel:
»Po nalogo gospode Gryceja sem pazil na gospodično Eleonoro. Šel sem za njo in njenimi spremljevalci do njenega budoarja. Ko sem prišel tja...«
»Tja?« ga je prekinil Gryce.
»V njeno sobo.«
»Kje je ta soba?«
»Nasproti stopnišču.«
»To ni njena soba, a nadaljujte!«
»Ni njena soba? Pa bil je ogenj v kaminu, katerega je razbrskala,« je dejal Fobbs in udaril z roko ob koleno.
»Ogenj?«

»Oprostite, jaz sem pričel s svojo povestjo prehitro. Ona me ni opazila, čeprav sem stal tik za njo. Sele ko je odpravila kuharico in bišno, me je zapazila. Najprvo me je ošinila z zaničljivim pogledom, a takoj nato je postala krotka. Nisem mogel drugače, temveč stopiti sem moral v sobo, ker je bila pustila vrata odprta. Vsedel sem se v kot. Za hip je gledala za menoj, a nato se je nemirno šetala po sobi. Naenkrat je kozarec vode, hitro! Gotovo nisem hotel ustreči takoj njeni želji, in šele ko me je s svojimi lepimi očmi poslala...« pa mi vendar ne boste odrekli te uslug.«
»Dobro, dobro! Samo dalje, dalje,« je silil nestrpno Gryce.
»Izgubil sem je izpred oči samo za moment, in zdi se mi, da je bilo to njej dovolj, da izvede svojo nakano. Ko sem se vrnil je klečala pet korakov dalje od mesta, kjer sem jo bil ostavil in nekaj mečkala v obleki, kakor da ima nekaj skritega, česar bi se hotela rešiti. Ostro sem jo gledal, dajoč ji vodo, a ona je samo zrla v ogenj, ne da bi se bila obrnila k meni. Izplila je komaj dve kaplji vode in ko mi je vrnila vodo, je stegnila roko nad ogenj govoreč:
»Tako je hladno, hladno! In v to sem ji mogel verjeti, ker drhtela je na celem telesu. Na kaminu je bilo samo nekaj žrjavice, in ko sem opazil, da nekaj išče v obleki, sem stopil bliže. Medtem je ona nekaj spustila v ogenj, kar je posebno zažvenketalo. Ko sem hotel preiskati, je pograbila premog in ga vsula na ogenj. Ognja potrebujem!« je dejala na to.
»Na ta način ne boste prišli do ognja!« sem dejal in pričel jemati premog dokler...«
»Dokler?« sem mu upadel v besedo, opazivši, da sta se policiisti pomenljivo spogledala.
»Dokler nisem našel tega le tu,« je končal Fobbs, in odprl je svoje veliko pest v kateri je bil ključ z odlomljenim držajem...«